

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ



ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΑΡ. ΦΥΛ. 407

ΜΑΪΟΣ

2012

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

ΤΑ «ΟΡΦΑΝΑ» ΤΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ

Τα χιλιάδες πλούσια και ανεκτίμητα αντικείμενα, της μοναδικής και μεγάλης του συλλογής, ήταν τα παιδιά του (όπως ο ίδιος έλεγε) κι ήταν αυτά η χαρά και ο σκοπός της ζωής του.

Αυτά τα «παιδιά» με τον θάνατό του ορφάνεψαν και δεν ξέρουμε αν και πόσο και πώς φρόντισε να τους εξασφαλίσει ένα μέλλον αντάξιο της προσπάθειάς του, ένα μέλλον που να δίνει διαχρονικά τη χαρά σ' ολόκληρο τον κόσμο κι όχι μόνο στους Ζαγορίσιους.

Αυτή τη χαρά ούτε κι ο ίδιος τελικά τη γεύτηκε, αφού έφυγε χωρίς να τα δει αποκαταστημένα όπως τους έπρεπε και τώρα οι Ζαγορίσιοι (κι όχι μόνο) ζουν με την αβεβαιότητα ως προς την τύχη αυτών των «ορφανών».

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ», από την ίδρυσή του εδώ και 34 χρόνια στάθηκε δίπλα στον Αγάπιο ενθαρρύνοντας, προβάλλοντας και επαι-

νώντας με κάθε τρόπο και σε κάθε στιγμή το ωραίο και δημιουργικό πάθος του. Οι εκκρεμότητες που άφησε ο θάνατός του, μας ανησυχούν και μας προβληματίζουν όλους. Θα ήταν δε πολύ άδικο, για τον ίδιο τον Αγάπιο, «τα παιδιά του» αυτά να μην έχουν την τύχη και το μέλλον που ο ίδιος ήθελε και οραματιζόταν.

Αυτές οι λίγες γραμμές γράφτηκαν με αφορμή πρόσφατο ρεπορτάζ του ένθερμου φίλου του Ζαγοριού (γαμπρός γαρ) και του Αγάπιου κ. Χρήστου Τσέτση στον «Πρωινό Λόγο» της Παρασκευής 1ης Μαΐου, το οποίο και δημοσιεύουμε στη συνέχεια, με την ευχή και την προσδοκία να τελειώσουν όλα όπως αξίζει στον παθιασμένο συλλέκτη, που αρχές του Μάη έφυγε, χωρίς να χαρεί ολοκληρωμένο το όνειρο της ζωής του.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Με Πράξη (υπ' αρ. 6/2012/4.5.2012) του Ειρηνοδικείου Ζαγοριού, σφραγίστηκε η οικία, τα τρία γειτονικά κτίρια και το νεόδμητο κτίριο (κατασκευάστηκε με δαπάνη του δημοσίου) στους Κήπους, που φιλοξενούν τη λαογραφική συλλογή του αποθανόντος πρόσφατα συλλέκτη Αγάπιου Τόλη.

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ

Η σφράγιση έγινε ύστερα από σχετική αίτηση (4.5.2012) της Φωτεινής Δέρβα, κατοίκου Κήπων, συγγενούς και κληρονόμου (μετά του Δημητρίου Δέρβα) του εκλιπόντος, όπως η ίδια αναφέρει.

Στο σκεπτικό της Πράξης του Ειρηνοδικείου, αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι, σύμφωνα με την επιτολή της ενδιαφερόμενης, τα μοναδικά κλειδιά της οικίας του αποθανόντος, τριών γειτονικών κτιρίων του καθώς και αυτά του νεόδμητου κτιρίου του που φιλοξενούν την γνωστή στο Πανελλήνιο λαογραφική συλλογή του, όπως και άλλα πολύτιμα αντικείμενα και έγγραφα, κατέχει ο Δημήτριος Δέρβας, εγγύτερος συγγενής του εκλιπόντος. Η αιτούσα -αναφέρει η δικαστική Πράξη- ζητεί τη σφράγιση των ανωτέρω κτιρίων, διότι υφίσταται άμεσος κίνδυνος αφαίρεσής τους από τα ανωτέρω κτίρια.

Ενώ το ίδρυμα καθυστερεί...

Σφραγίστηκε η λαογραφική συλλογή Αγάπιου Τόλη

➔ Το ενδιαφέρον στρέφεται στη διαθήκη του συλλέκτη



Σημειώνεται ότι, με απόφαση του Δ.Σ. του υπό σύσταση ιδρύματος «Λαογραφικό Μουσείο Αγάπιος Τόλης», είχαν τοποθετηθεί προ 20ημέρου δύο κλειδαριές στα κτίρια στα οποία είναι τοποθετημένα τα μουσειακά εκθέματα και τα δύο κλειδιά παραδόθηκαν στον Γαβριήλ

Παπαναστασίου, Δήμαρχο Ζαγοριού και στον Δημήτριο Δέρβα, κάτοικο Κήπων, μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εν τω μεταξύ, η έγκριση του ανωτέρω Ιδρύματος «εγκλωβίστηκε» στα «γρανάζια» της γραφειοκρατίας του Υπουργείου Οικονομι-

κών, το οποίο, μήνες τώρα, καθυστερεί αδικαιολόγητα, είπε στον «Π.Λ.» έγκριτος Ζαγορίσιος νομικός, ο οποίος επιθυμεί να κρατήσει την ανωνυμία του.

«Οι αιτιάσεις του Υπουργείου, είναι εκ προοιμίου παράλογες, διότι χωρίς να προηγηθεί η έγκριση του Ιδρύματος, που συστήθηκε νόμιμα με συμβολαιογραφική Πράξη, δεν είναι δυνατόν, εκ των πραγμάτων, να υπάρξουν άλλες περαιτέρω ενέργειες, που αφορούν το Μουσείο» πρόσθεσε.

Ο ίδιος νομικός τόνισε ότι η ακίνητη περιουσία του Ιδρύματος είναι υπαρκτή, πραγματική και κόστισε στο ελληνικό δημόσιο περίπου ένα εκατομμύριο ευρώ. Ελπίζω, είπε, να μην υπάρξουν άλλες δυσχέρειες, μετά τη δημοσίευση της διαθήκης -εάν βέβαια υπάρχει- του Αγάπιου Τόλη. Και κατέληξε: «Ο Περιφερειάρχης Ηπείρου κ. Αλέξ. Καχριμάνης και ο Δήμαρχος Ζαγοριού κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, έχοντας και θεσμικό ρόλο (όχι μόνο ως μέλη του Δ.Σ. του υπό σύσταση Ιδρύματος) έχουν υποχρέωση και έναντι των κατοίκων της περιοχής Ζαγοριού, να συναντηθούν προσωπικά και να ζητήσουν από τον αρμόδιο αξιωματούχο του Υπουργείου Οικονομικών τη λύση του χρονίζοντος προβλήματος. Οι Ζαγορίσιοι περιμένουν».

Χρνεγράφημα**«Επικαιρότητα»****Σταύρου Συκιώτη**

φει τα επίκαιρα δρώμενά του. Θα προσπαθήσουμε, χωρίς δημοσιογραφικό πνεύμα, να υπογραμμίσουμε κάποια χαρακτηριστικά της προεκλογικής δραστηριότητας.

Σύμφωνα με το Σύνταγμα, οι βουλευτικές εκλογές διενεργούνται ανά 4 χρόνια. Σε περιπτώσεις όμως ειδικών συνθηκών που δημιουργούνται στη ζωή του λαού και τη λειτουργία του Κράτους, ο χρόνος αυτός παρακάμπτεται και προκηρύσσονται νέες εκλογές, προκειμένου ο κυρίαρχος λαός, κατά το Σύνταγμα, να δώσει διέξοδο σε όποια εμπλοκή λειτουργίας του Κράτους, με το στήσιμο εκλογικής κάλπης. Κάτι που γίνεται τώρα, στις 6/5/2012.

Το πρόβλημα που δημιουργήθηκε στη χώρα μας είναι πράγματι σοβαρό, είναι η μεγάλη συσσώρευση χρηματικών υποχρεώσεων από αλληπάλληλους δανεισμούς της χώρας μας από δανειστές, που ανήλθε στις τρεις-τέσσερις εκατοντάδες δισεκατομμύρια ευρώ. Μεγάλο το χρέος για αποπληρωμή γι' αυτό και η λέξη «χρεο-κοπία» ήταν και είναι σε ημερήσια προβολή στη δημοσιογραφία. Δηλ. ποικίλα σχόλια, ατέλειωτες κριτικές και υποδείξεις, με αποτέλεσμα να υπάρχει μια βαριά νεφοσκεπής ατμόσφαιρα στην τρέχουσα ζωή μας. Από την ατμόσφαιρα αυτή προέκυψαν τα περιβόητα «Μνημόνια» που συνειρμικά μας παραπέμπουν σε «μνημεία και μνημόσυνα»...

Στη «λογιστική» πρακτική μιας οποιας επιχειρηματικής δραστηριότητας, όταν το «παθητικό Σκέλος» υπερβαίνει αριθμητικά το «Ενεργητικό» χαρακτηρίζεται «χρεοκοπία».

Στην περίπτωση αυτή, ο όποιος υπεύθυνος οποιας δραστηριότητας, φροντίζει για την ανατροπή της εικόνας των δύο σκελών ή αποδέχεται, τελικά, τη χρεοκοπία. Εκείθεν, αναζητούνται οι υπεύθυνοι ή υπόλογοι της κατάληξης αυτής. Μ' αυτή τη λογική, σίγουρα, υπάρχουν υπεύθυνοι και υπόλογοι για το σοβαρό «λογιστικό» πρόβλημα που καταταλαιπωρεί σήμερα τη χώρα μας, συρρίκνωσε σοβαρά την οικονομία και τη ζωή μας. Το κοντινό ή απώτερο μέλλον θα μας το αποσαφηνίσει.

Μέρα τη μερούλα, μας εγκατέλειψε κι ο Απρίλης και μας παρέδωσε στο Μάη, με την οργιώδη βλάστησή του. Οι πολλές βροχές των προηγούμενων μηνών, βοήθησαν σ' ένα πράσινο ξεφάντωμα της φύσης. Όλες οι βουνοπλαγιές της κοιλάδας του Βοϊδομάτη, που αντικρίζω και απολαμβάνω καθημερινά παρουσιάζουν ένα μαγευτικό θέαμα. Τα μάτια μου νιώθουν μεθυσμένα από το έντονο πράσινο «ποτό». Η βλάστηση που αναπτύσσεται μέσα στο χωριό, την Αρίστη, στο φούντωμά της, καθημερινά, μας εξαφανίζει την εικόνα του χωριού. Έτσι, μας στερεί τη δυνατότητα να παρακολουθούμε την κίνηση των ανθρώπων, των αυτοκινήτων, κάθε δραστηριότητα. Θα προσδοκούμε στον ερχομό του φθινοπώρου, που θα εξαφανίσει το πράσινο παραβάν.

Ακόμα κι ο Άγιος Μηνάς, που τον θωρώ απέναντί μου έπαψε περίπου να εμφανίζεται σαν οικισμός και ξεχωρίζει μόνο από τις κεραμιδίενες σκεπές του.

Ο Μάιος δεν μας έφερε μόνο την πράσινη θωριά του, την αναγεννημένη φύση, με την πλούσια σύνθεση άνθινων χρωμάτων και ήχων των «ζουρλαμένων» πτερωτών, αλλά και την ταλανισμένη καθημερινότητά μας, που βιώνουμε χρόνια τώρα, στη χώρα μας. Οικονομική και δημοσιονομική. Έτσι, ο Μάης φρόντισε και για μας τους Έλληνες, να αναζητήσει κάποια διέξοδο στη δύσκολη πολιτικο-κοινωνική μας ζωή: Μας έφερε τη διεξαγωγή βουλευτικών εκλογών, στις έξι (6) του μήνα του, προκειμένου να επιλέξει ο κυρίαρχος λαός, την αναγκαία κατεύθυνση, τον ομαλό δρόμο, για την παραπέρα συνέχεια της ζωής και της ιστορίας του.

Η «δεύτερη σελίδα» στην εικοσάχρονη πλέον γραπτή παρουσία της στο «Ζαγόρι μας» λειτούργησε, βασικά, σε στυλ λογοτεχνικό κι απέφυγε να σχολιάσει ή κριτικάρει γεγονότα και καταστάσεις της καθημερινότητας ή της πολιτικο-κοινωνικής ζωής του τόπου μας, κάτι που είναι μέσα στα πλαίσια και τη σκοπιμότητα ενός χρονολογικού. Γι' αυτό μάλιστα το γνώρισμα διακρίθηκαν παλιότερα και νεότερα διακεκριμένοι χρονογράφοι.

Ωστόσο, οι βουλευτικές εκλογές της 6/5/12, έχουν «ειδικό βάρος» στην αναγκαιότητά τους και της απειμπλοκής από μια δύσκολη κατάσταση της χώρας μας. Το χρονογράφημα στη ροή του χρόνου, παρακολουθώντας την καθημερινότητά του καταγράφει

κερματισμός του Πολιτικού μας Συστήματος, υπέρμετρος ο αριθμός των «Σωτήρων» που μας παραπέμπουν στο θυμόσοφο που λέει για την τύχη του νεογνού, όταν ανακατεύονται στη γέννα πολλές μαμές.

Πιθανολογούμενη εξέλιξη μετά την εκλογική Κυριακή είναι: να κατορθώσουν τα κόμματα που εξελέγησαν για το Κοινοβούλιο, να σχηματίσουν βιώσιμη νέα κυβέρνηση μ' όποιους συνδυασμούς μεταξύ τους ή μοιραία να ξαναπάμε σε δεύτερη εκλογική αναμέτρηση. Το αδιέξοδο εκτιμάται προβληματικό.

Η «δεύτερη σελίδα» δεν έχει το χρόνο της οποίας εξέλιξης, γιατί πρέπει να ταξιδεύσει προς την Συντακτική Επιτροπή και στη συνέχεια, εμπρόθεσμα, στο τυπογραφείο.

Ευελπιστεί να πληροφορηθεί ό,τι καλύτερο μπορεί να προκύψει, προκειμένου η χώρα μας να επιλύσει τα προβλήματά της και να ανακτήσει την ανθηρή οικονομία της και την αξιοπρέπεια της.

Κλείνω με μια ρήση του Αβραάμ Λίνκολν (16ος Πρόεδρος Η.Π.Α.) που είπε: «Όταν ο λαός διατηρεί τις αρετές του και την επαγρύπνησή του, καμιά Κυβέρνηση με οποιαδήποτε ακρότητα, αδυναμία και αστόχαστες πράξεις δεν μπορεί σοβαρά να τον θάψει στο σύντομο διάστημα των 4 χρόνων».

Σ' Ν ΑΡΡΕΝΤΑ

Μπορεί εντός των διακηρυγμένων τους αρχών οι ιδεολογίες, ή οι ιδεολογικοπολιτικές, ως και οι πάσης φύσεως και συνομοταξίας ιδεολογικοπαταξιακές και ιδεολογικοσοσιαλτροκομικές μας απόψεις κι' οτιδήποτε άλλο ζωολατρικό, πιθηκολατρικό ή δαιμονολατρικό ιδεολόγημα, γαστριμαργικό ελιξήριο ή ξεματιαστικό αβασκαμα, εκλύεται και ενοπείρεται απ' αυτά, να ασκούν, προς χάριν της οπτικοακουστικής τους ευγλωτίας, κάποια ασύνειδη γοητεία κι οσφραντική έλξη στα έμφωνα, συνήθως, και ζαβλακωμένα κήτη.

Πλην, όμως, όλα αυτά, τα όντως θορυβώδη και ιδιαιζόντως ορνιθολογικά, αδυνατούν ως έννοιες και υπερκοστολογημένες ή υπερκομπλεξικισμένες αντιλήψεις, να εισέλθουν και να ετοικίσουν, ή να καταστούν τόσο ευπρόσδεκτες κι αρμονικές στη συλλογική συνειδηση, όσο άλλες ολιγότερο πεδικλωτές μεν, ή μακροσύνλλαβες και βερμπαλιστικές, αλλά με ακαταφρόνητο, και πανανθρώπινο ηθικό περιεχόμενο, πιο ευπρόσιτες και πειστικές προς το ανθρώπινο συναίσθημα, όπως: της αφανούς κι ανιδιοτελούς προσφοράς, της δωρεάς, της ηθικής μας υποστάσεως, της αλληλεγγύης, της αναμφίλεκτης κι ακριβοβωρητής αλήθειας.

Και πάνω απ' όλα, της φλογερής μας συμμετοχής στον άνισο και δυσχερή αγώνα αφυπνήσεως από τον βαρούχειο ύπνο της κι αποστάσεως της ταλαιπωρημένης τούτης μάζας, από τον βραχίονα της εκμετάλλευσης και τις σαδομαζοχιστικές ή αμφισεξουαλικές διαστροφές του πολιτικοοικονομικού κατεστημένου. Για την αποκοπή επιτέλους του σάπιου και την εδραίωση του ευγενούς.

Φωκίων Ιωάν. Καψάλης

(1-5-2012)

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Το παιδί της Εξώπορτας και κάμποσα άλλα**

ροβομβίδες, να κρέμονται στη ζώνη και τέλος ένας θηρίος στο ύψος, μα όπως έδειξε και στην ψυχή. Αφού περιεργάστηκε την αυλή, το καμένο σπίτι, με ανακάλυψε, σαν άλλος

την παράλλη μέρα εκείνου του καλοκαιριού. Τιναζόμενοι, έκλαιγα στον ύπνο μου, μ' έπαιρνε αγκαλιά η συχωρεμένη η μάνα μου να με λαρώσει...».

**Το λίκνισμα**

Πολύφημος τους συντρόφους του Οδυσσέα. Εβαλε τη μπότα του ανάμεσα σε μένα και στο σκύλο του. Εγώ έσφιγγα με όση δύναμη είχα. Μια κλωτσιά και παρέλυσσε. Σα να κατάλαβε το σκυλί μου, έτρεξε μα το πρόλαβαν δυο πυροβολισμοί. Σύρθηκε με το σκυλί μου που μόλις ανάσαινε. Το αγκάλιασε, το παρακαλούσε να ζήσει. Φοβόμουν τα χέρια μου τα γεμάτα αίματα, φοβόμουν. Φοβόμουν και την άλλη και

Ακολούθησαν δύσκολα χρόνια για όλους τους Ασπραγγελιώτες. Χρόνια μεγάλης στέρησης και ταλαιπωρίας. Αλλά και μεγάλης γιγάντιας προσπάθειας για ζωή, για επιβίωση.

Τότε φάνηκε περίτρανα η θέληση, η βούληση, η αγάπη για τον τόπο τους. Τότε άρχισε να συντελείται το ΘΑΥΜΑ των Ασπραγγέλων. Λιθαράκι-λιθαράκι με πολύ λίγα υλικά όμμο, ασβέστη, πισσόχαρτο, τσίγκους, οι ταλαιπώροι αυτοί άνθρωποι αγωνίζονται και χτίζουν από ένα μικρό σπιτάκι «τα προσωρινά στέγαστρα» όπως τα αποκαλούσε η τότε πολιτεία.

Άντρες, γυναίκες, παιδιά μεταφέρουν υλικά, πετάνε μπάζα με όσες δυνάμεις τους έμειναν, με τα μπράτσα τους, με πρωτόγονα μέσα, με κάποιο παλιό καροτσάκι, με κάποια λεκάνη, αν είχε μείνει κι αυτή, ακόμη και με το τσουβάλι. Αγώνας σκληρός, αγώνας που έπρεπε για να τον συνεχίσει κάποιος να έχει μεγάλο απόθεμα κουράγιου και δύναμης.

Χρόνια το χωριό υπόφερε από έλλειψη νερού, η υδροδότηση γινόταν από τα πηγάδια. Καθημερινή άντληση, επίπονη, από βάθος 12 μέτρων. Μεταφορά με τις βαρέλες και τους τενεκέδες μέχρι το σπίτι για να καλυφτούν όλες οι ανάγκες του νοικοκυριού με νερό. Να ποτιστούν τα ζώα, να γίνει το χαρμάνι (λάσπη) να χτιστούν τα σπίτια.

Σήμερα μετά από πολλές προσπάθειες για εξεύρεση νερού και δημιουργία δικτύου ύδρευσης οι Ασπραγγέλοι έχουν υπερεπάρκεια

νερού σε σημείο να υδροδοτούνται και άλλα χωριά του δήμου Ζαγορίου με νερό Ασπραγγέλων.

Μικροί μεγάλοι όλοι στην κοινή προσπάθεια. Τα χωράφια στον κάμπο, αλλά και στην κάτω περιοχή, βρύση Πασιά, ήθελαν όργωμα, σπορά, συγκομιδή, μεταφορά, αλώνισμα. Οργανώνεται η οικιακή οικονομία με τη βοήθεια όλης της οικογένειας. Οικογένεια, τοπικοί παράγοντες, κοινότητα, εκκλησία, όλοι σε εγρήγορση. Έπρεπε να γίνουν πολλά, να φύγουν τα χαλάσματα, τα ερείπια και ν' αλλάξει η όψη το χωριό. Άτομα προικισμένα με περισσότερα προσόντα, με οράματα πρόσφεραν πολλά για να επιβιώσει και ξαναζωντανέψει αυτός ο τόπος. Οι Ασπραγγελιώτες με την εργατικότητά τους, τη θέληση, το κουράγιο, κατόρθωσαν να κρατήσουν το χωριό ζωντανό, να του αλλάξουν όψη και μορφή, να το εξωραϊσουν και σήμερα να είναι έδρα του δήμου Ζαγορίου. Δημιούργησαν αίδουσες σχολείου, κοινοτικό γραφείο, ιατρείο, το οποίο τα μετέπειτα χρόνια λειτούργησε ικανοποιητικά, αφού διέθετε γιατρό, μαία, νοσοκόμα, ασθενοφόρο αυτοκίνητο. Φτιαχτηκε η κεντρική πλατεία, δημιουργήθηκε Παιδική Χαρά, έγινε γήπεδο μπάσκετ και βόλει, χτίστηκε Δημαρχείο.

Σήμερα οι Ασπραγγέλοι ζουν ό,τι και τα υπόλοιπα χωριά του Ζαγορίου, την ερήμωση. Η έλλειψη ζωντάνιας, η φυγή των κατοίκων, των νέων κατοίκων, περιμένουν υπομονετικά την ανάπτυξη, όπως την περιμένει η χώρα μας και δεν έρχεται. Χωράφια χέρσα από καιρό, ανεκμετάλλεута, βοσκοτόπια μεγάλης έκτασης, χωρίς βοσκούς και ζωντάνια.

Ο Βασίλης Τζιόβας γράφει στο «ΖΑΓΟΡΙ»: «Η γη, τα χωράφια, το μαντρί, το χωριό, στάθηκαν πάντα τα σωτήρια στηρίγματα στις δύσκολες στιγμές όλων των λαών». Και σε άλλο σημείο ο ίδιος λέει: «Τώρα που όλοι μέσα στη λαίλαπα της κρίσης και της ανεργίας, ανακαλύπτουν τα χωριά και την επαρχία και βλέπουν την επιστροφή στη γη σαν τη μόνη ελπίδα και προοπτική ανάπτυξης, ανθρώπινο είναι να αισθανόμαστε τουλάχιστον δικαιωμένοι. Μόνο που τώρα, ίσως να είναι λίγο "αργά για δάκρυα" και η επιστροφή δεν θάνα καθόλου εύκολη στην κατάσταση εγκατάλειψης που βρίσκεται η επαρχία».

Λέμε ναι σε όλα τα παραπάνω με την παρατήρηση ότι ποτέ δεν είναι αργά. Αρκετά τώρα αμέσως να παρθούν μέτρα ανάπτυξης για την επαρχία και μάλιστα συγκεκριμένα με βοήθεια ουσιαστική, με συμπαράσταση, αλλά και επισταμένη επίβλεψη των όποιων μέτρων.

Αθήνα Μάιος 2012

ΜΑΚΗΣ ΚΟΜΠΑΡΟΣ

**Έτσι πορεύτηκαν οι γενιές στο Ζαγόρι**

Ζαγορίσια καλονοικοκυρά η δασκαλίνα Φιλομήλα Δούκα απ' το Καπέσοβο, θυγατέρα της Γιαννούσινας απ' το Βραδέτο στα 95 της χρόνια δείχνει πώς γίνεται το «δοντίτσι» στο Ζαγορίσιο μαντλή στην Ελένη Δούβλη.

Μία από τις λίγες κυραμάνες που μας απόμειναν.

Να ζουν και να μας ορμηνεύουν.

Στη μνήμη της ανώνυμης Ζαγορίσιας.

Ελ. Δούβλη

Εκείνοι που έφυγαν

Στον Αγάπιο Τόλη...

• Με θλίψη πληροφορηθήκαμε τον θάνατο του Αγάπιο Τόλη, του αγαπητού φίλου και συλλέκτη του πλούσιου παραδοσιακού υλικού που συγκεντρώσε στο χωριό του, στους Κήπους (Μπάγια) του Ζαγορίου.



Η κηδεία του έγινε την περασμένη Τετάρτη στους Κήπους. Πλήθος κόσμου, φίλοι και συγγενείς, τον αποχαιρέτησαν και τον συνόδεψαν στην τελευταία του κατοικία.

Ο Αγάπιος, ήρεμος, ήσυχος, πράος, καλοσυνάτος άνθρωπος, αφήνει πλούσια κληρονομιά στο Ζαγόρι και στην Ήπειρο, το μοναδικό παραδοσιακό υλικό, πολύτιμες συλλογές σε γυναικείες και αντρικές ενδυμασίες, άπειρα οικιακά σκεύη και έπιπλα αρχοντικών σπιτιών, εικόνες διά-

φορες, φωτογραφίες, γεωργικά και κτηνοτροφικά εργαλεία και είδη και πάρα πολλά άλλα. Αρκετό αποθησαυρισμένο υλικό εκτίθεται ήδη, στο ανεγερθέν με επιχορήγηση της τέως Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ιωαννίνων, κτηριακό συγκρότημα στους Κήπους.

Ο Αγάπιος διέθεσε όλη του τη δραστηριότητα και την ίδια του τη ζωή στη συγκέντρωση του παραδοσιακού υλικού, με το οποίο γέμισε τα σπίτια του στη Μπάγια. Ήταν μια προσπάθεια εργώδης, προσπάθεια η οποία για τον Αγάπιο ήταν τρόπος και στάση ζωής.

Οι συλλογές του Αγάπιο είναι πράγματι μια παραδοσιακή όαση, μια ευχάριστη ξενάγηση στο παρελθόν, στους δύσκολους μάστα, σημερινούς ρυθμούς της ζωής, στην αχαλίνωτη ξενολαγνεία και ξενολατρεία.

Άνθρωποι, όπως ο Αγάπιος Τόλης, εμφορούμενοι από άμετρη αγάπη για τον τόπο τους, «στήνουν λαογραφικά μουσεία», στα οποία συγκεντρώνουν τον παραδοσιακό πλούτο του τόπου, ο οποίος, χωρίς αυτούς θα χανόταν για πάντα.

Η συγκέντρωση του υλικού αποβλέπει σε έναν σκοπό: Να διασωθεί και να διαφυλαχτεί ο αμύθητος πλούτος, μ' ένα λόγο, όμως, να διασωθεί η ίδια η ηπειρωτική ψυχή.

Ο Αγάπιος Τόλης ήπιε νερό από τη βρυσόμανα του λαϊκού μας πολιτισμού, από την αγαπημένη γενέτειρα, την Ήπειρο, και κληροδοτεί στις νέες ηπειρωτικές γενιές έργο πολύτιμο και ανεκτίμητο. Πρότυπο αυτοδημιούργητου Ζαγορίσιου ανθρώπου δημιουργήσε με επιμονή και υπομονή ένα τεράστιο έργο με πολιτιστική, ιστορική και εθνική αξία.

Ο Αγάπιος ενίωσε περήφανος για όσα δημιούργησε στη ζωή του, στηριζόμενος μόνο στις δικές του δυνάμεις και στην ασίγηστη αγάπη για τον τόπο του.

Πάντα έλεγε φιλοσοφώντας, με την απλότητα που τον χαρακτήριζε και με τη χαρά μικρού παιδιού, ότι στον τόπο που γεννήθηκε και αντρώθηκε, και τον οποίο υπηρέτησε με πάθος, αφήνει κληρονομιά «τα παιδιά του», που δεν είναι άλλα από τις μοναδικές λαογραφικές του συλλογές.

Έτυχε πολλών διακρίσεων ο Αγάπιος, με κορυφαία εκείνη της τιμητικής διάκρισης από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας τον Δεκέμβριο του 2002. Γράφαμε τότε στον «Πρωινό Λόγο» (Πέμπτη 3 Ιανουαρίου 2002): «Η απονομή του Αργυρού Σταυρού του Τάγματος του Φοίνικος στον ακάματο συλλέκτη του ηπειρωτικού πλούτου είναι μια πράξη ιδιαίτερης σημασίας, αξία προβολής και, ασφαλώς, αποτελεί επιβράβευση του μόχθου και των θυσιών χαράς και ικανοποίησης που νιώθει ο Αγάπιος. Τις αισθανόμαστε όλοι, γιατί η διάκριση στο πρόσωπό του αποτελεί και διάκριση της Ηπείρου, της φύτρας του λαϊκού μας πολιτισμού».

Το 2009 οι συλλογές του Αγάπιο Τόλη απέκτησαν «πρόσωπο». Ιδρύθηκε νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με την ονομασία «ΙΔΡΥΜΑ ΑΓΑΠΙΟΣ ΤΟΛΗΣ». Στο 7/μελές αυτό Ίδρυμα ο Αγάπιος ήταν ισόβιος πρόεδρος.

Ευχόμαστε, μετά την απώλεια του προέδρου του, να ευοδωθούν σε προσπάθειες λειτουργίας του, κάτι που ιδιαίτερα θα ικανοποιήσουν τον μεταστάνα Αγάπιο, αφού θα βλέπει από ψηλά την προβολή και την αξιοποίηση του μόχθου του.

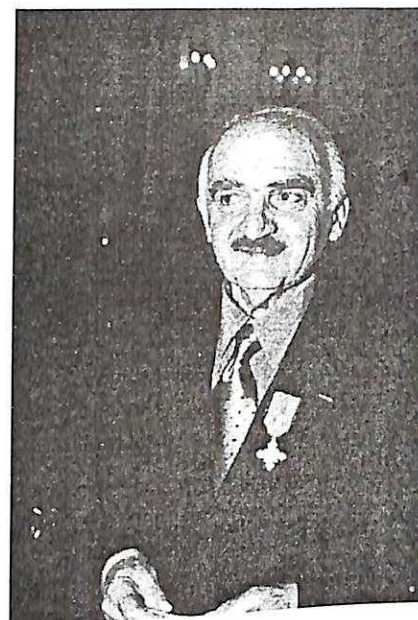
Οι Ζαγορίσιοι, και γενικά οι Ηπειρώτες, αισθανόμαστε την ανάγκη να αποτίσουμε φόρο τιμής στον Αγάπιο Τόλη και να τον ευχαριστήσουμε για την τεράστια προσφορά και την ανεκτίμητη κληρονομιά που κατέλιπε στον τόπο.

Ευχόμαστε να είναι ΑΙΩΝΙΑ Η ΜΝΗΜΗ του άξιου τέκνου του Ζαγορίου και της Ηπείρου.

ΝΙΚΟΣ Θ. ΥΦΑΝΤΗΣ

Ο ΑΓΑΠΙΟΣ ΤΟΛΗΣ ΣΤΗΝ ΑΙΩΝΙΟΤΗΤΑ

Ο Αγάπιος πέθανε την πρωτομαγιά και κηδεύτηκε την επομένη στο αγαπημένο του χωριό την Μπάγια. Πέντε παπάδες απ' τα γύρω χωριά έψαλαν την νεκρώσιμη ακολουθία και πλήθος Ζαγορίσιων παρακολούθησαν την εκφορά του. Διακρίναμε τους βουλευτές κ. Κώστα Τσιούλα και κ. Μιχάλη Παντούλα, τον Περιφερειάρχη κ. Αλέξανδρο Καχριμάνη, τον Δήμαρχο Ζαγορίου κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, τον πρώην Δήμαρχο Τύμφης κ. Γεώργιο Σουκοβέλο, τον πρώην Δήμαρχο Ανατολικού Ζαγορίου κ. Βασίλη Σπύρου, την Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Ζαγορίου δ. Αγγελική Αγγέλη. Την Ιστορική



και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου και το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» εκπροσώπησαν ο Επίτιμος Πρόεδρος κ. Δημήτριος Γκέκης, ο Πρόεδρος κ. Βασίλης Τζιόβας και τα μέλη κ.κ. Ιωάννης Τσεκούρας και Απόστολος Ντιναλέξης. Τον Πολιτιστικό Σύνδεσμο Ζαγορίσιων και Ιωαννίνων εκπροσώπησε ο Πρόεδρος κ. Γεώργιος Παπαλεοντίου και η κ. Ελένη Οικονομίδη-Δούβλη. Παρών και ο πρώην Πρόεδρος του Πολιτ. Συνδ. Ζαγορίσιων και επιστήθιος φίλος του μεταστάνα κ. Πολύβιος Καρράς. Στη σορό του, πλην των συγγενών, κατέθεσαν στεφάνια ο κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης, Περιφερειάρχης Ηπείρου, ο κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, Δήμαρχος Ζαγορίου, η ΙΛΕΖ και το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας», ο Πολιτ. Σύνδεσμος Ζαγορίσιων Ιωαννίνων, τα χορευτικά τμήματα του Συνδέσμου και ο κ. Πολύβιος Καρράς. Έγιναν επίσης πολλές προσφορές στη μνήμη του για κοινωνοφιλίες σκοπούς.

Ο Αγάπιος εκλέχτηκε πολλές τετραετίες Πρόεδρος της Κοινότητας Κήπων και κρίνεται επιτυχημένος. Αφιέρωσε τη ζωή του και τις οικονομίες του στη συλλογή λαογραφικού υλικού και για την προσπάθειά του αυτή τιμήθηκε από την ελληνική πολιτεία και από μαζικούς φορείς. Στις 29 Ιανουαρίου 2002 ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κωστής Στεφανόπουλος απένειμε στον Αγάπιο Τόλη τον Αργυρό Σταυρό του Τάγματος του Φοίνικος. Η ΙΛΕΖ και το περιοδικό «Το Ζαγόρι μας» βράβευσαν τον Αγάπιο Τόλη στις 12 Ιανουαρίου 2003, στο κέντρο «Λιθαρίτσια», απενεμόντας του Αναμνηστικό Δίπλωμα και επάργυρη πλακέτα.

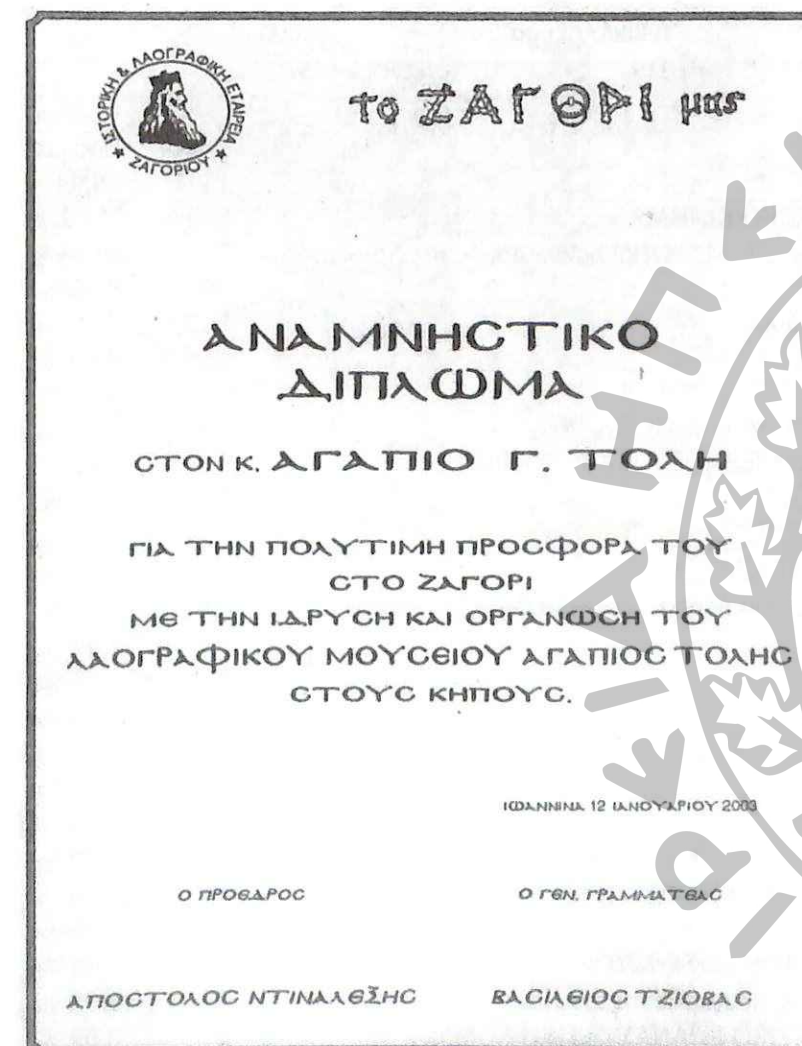
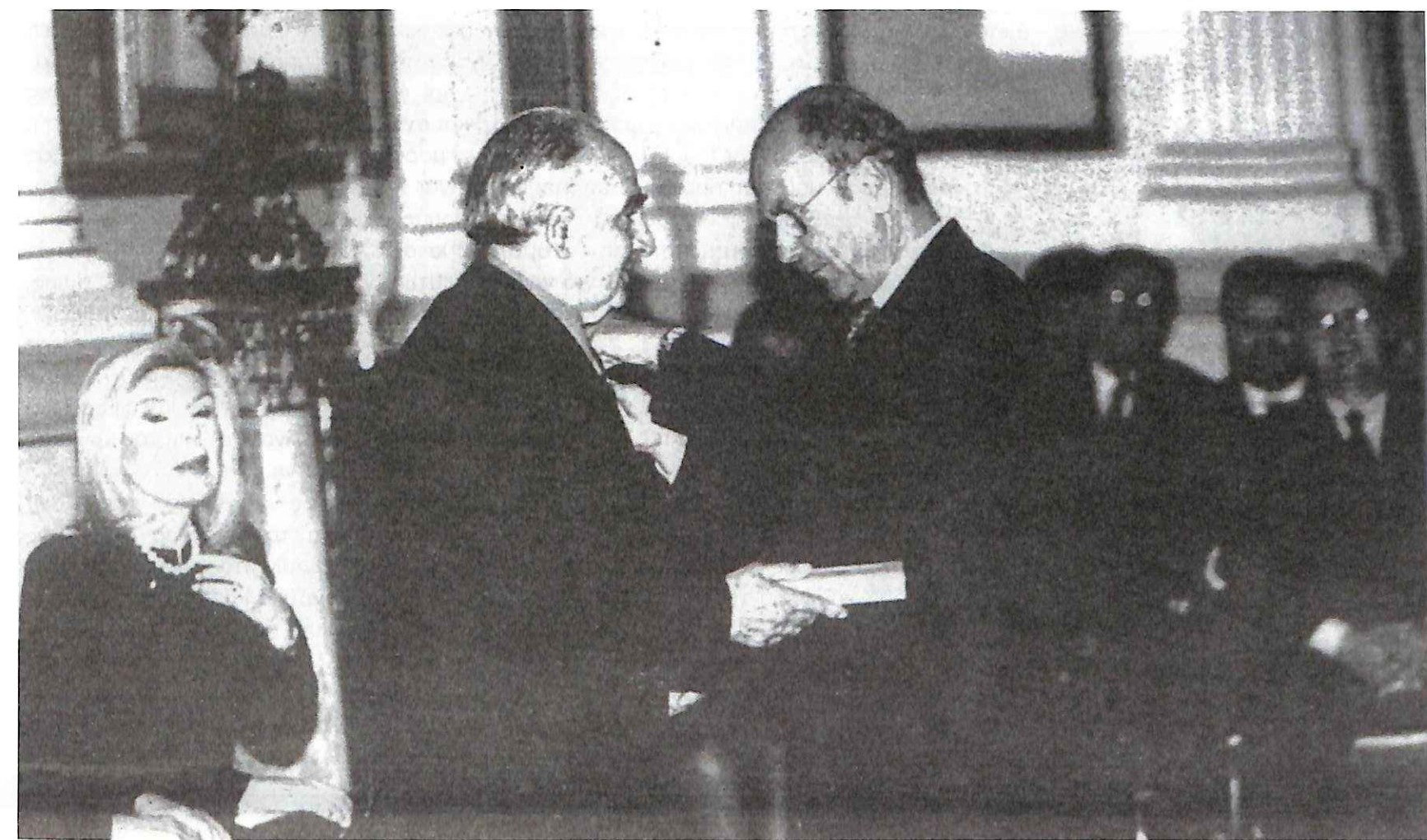
Ο Αγάπιος συνέλεξε λαογραφικό υλικό σε μια εποχή που διάφοροι γυρολόγοι αγόραζαν αντικείμενα απ' το Ζαγόρι και τα μοσχοπούλουσαν σε ειδήμονες. Είναι τούτο μια άλλη πλευρά της προσφοράς του στον τόπο μας. Δεν ευτύχησε να δημιουργήσει οικογένεια και τα αντικείμενα της συλλογής του ήταν «τα παιδιά του». Δεκάδες χιλιάδες τα αντικείμενα κι άλλες τόσες οι μικρές ιστορικές αναφορές για καθένα απ' αυτά. Ας ελπίσουμε να ολοκληρωθεί σύντομα το ομώνυμο ίδρυμα και ο Αγάπιος ψηλά απ' το νεκροταφείο να παρακολουθήσει τα εγκαίνια των κτιριακών εγκαταστάσεων.

Τον μεταστάνα χαιρέτισαν ο κ. Αλέξανδρος Καχριμάνης και ο κ. Γαβριήλ Παπαναστασίου, θεσμικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του ιδρύματος με την επωνυμία «ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗΣ». Επίσης ο κ. Πολύβιος Καρράς και ο κ. Μιχάλης Οικονομίδης, ιδρυτές του Λαογραφικού Μουσείου Ελαφοτόπου. Με ιδιαίτερη συγκίνηση χαιρέτισαν ο εξάδελφός του κ. Δημήτριος Δέρβας (ήδη Πρόεδρος του Δ.Σ. του ιδρύματος) και η ανηψιά του δ. Μελίνα Δέρβα.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ Η ΜΝΗΜΗ, ΑΓΑΠΙΕ ΤΟΛΗ, σύμβολο και παράδειγμα για κάθε Ζαγορίσιο. Ανάλαφρο το Μπαγιώτικο χώμα για να σηκωθείς στα εγκαίνια του κτιρίου και για να επισκέπτεσαι «τα παιδιά σου».

Απόστολος Ντιναλέξης

ΑΠΟ ΤΙΣ ΒΡΑΒΕΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΑΓΑΠΙΟΥ ΤΟΛΗ



Στην αίθουσα του Προεδρικού Μεγαρόν μετά την απονομή της τιμητικής διάκρισης οι τιμηθέντες. Μεταξύ τους και ο Αγάπιος Τόλης, δεύτερος από αριστερά.



ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ 2012



Στο φύλλο παίοι και πρέπει να κολλήσουμε σ' αυτούς; Δεν βλέπω ευρωπαίους, δεν 2012 δεν έγινε έμαθα για ενιαία Ευρώπη. Βλέπω στην καμιά αναφορά πηλέοραση πριγκηπικούς γάμους, βλέπω στις εκλογές προεδρικές δημοκρατίες (άμεση εκλογή) της 6ης Μαΐου. και προεδρευόμενες δημοκρατίες (περιορισμένες εξουσίες). Στο παρελθόν Ακούω για εκτελέσεις ανθρώπων από ακραία άτομα, ακολουθούσα- ακούω για αυτοκτονίες, ακούω για νομι- με την ουδέτε- ρη τακτική και δημοσιεύαμε απλά τα ονόματα των υποψηφίων Ζαγορίσιων βουλευτών. Φέτος ως υποθέσουμε ότι ξεχάσαμε τις εκλογές, όπως άλλωστε το κράτος ξεχασε το Ζαγόρι, αλλά γενικά ξεχασε την ελληνική περιφέρεια. Χρόνια τώρα οι υποψήφιοι επισκέπτονταν τα χωριά, άφηναν προγράμματα και βιογραφικά και μπόλικά θα, θα, θα!!! Φέτος ξεχάσαμε να γράψουμε κάτι στο φύλλο του Απριλίου, οι υποψήφιοι ξεχασαν τα χωριά μας, τα κόμματα μας ξεχασαν, οι κυβερνήσεις σε άλλους κόσμους.

Φέτος, ως υποθέσουμε, ότι ηθελημένα ξεχάσαμε τις εκλογές. Ας μου πει κάποιος τι περιμένει το Ζαγόρι απ' το αποτέλεσμα των βουλευτικών εκλογών του Μαΐου. Δεν αναφέρομαι στην πλειοψηφία των ηλικιωμένων μικροσυνταξιούχων, ούτε στους επαγγελματίες. Δεν αναφέρομαι στους άνεργους νέους γιατί δεν υπάρχουν κι αν υπάρχουν μετριούνται στα δάχτυλα του ενός χεριού για κάθε χωριό.

Το δημογραφικό πρόβλημα στο Ζαγόρι ξεκινάει απ' το 1430 με το Βοϊνίκο. Ακολουθεί η ξενιτιά και έπονται οι πόλεμοι. Μετά το 1940 το Ζαγόρι συρρικνώνεται, γεράζει, στεγνώνει, χορταριάζουν οι αυλές και σκουριάζουν οι κλειδαριές. Το Ζαγόρι και η ελληνική ύπαιθρος περιμένει ανασύσταση του κράτους, περιμένει θεσμικές αλλαγές. Νομίζουν οι πολιτικοί μας ότι Ελλάδα είναι τα αστικά κέντρα. Οδήγησαν τον πληθυσμό στις πόλεις και ήδη τα τελευταία χρόνια ανάγκασαν τη νεολαία μας να φύγει σε ξένες χώρες.

Πιπιλίζουν οι πολιτικοί μας τις προθέσεις τους για ανάπτυξη. Αυτή την ανάπτυξη εγώ την βλέπω σαν την Δευτέρα Παρουσία του Ευαγγελίου.

Η Ελλάδα μας είναι ανάδελφον έθνος και τώρα λένε να γίνουμε ευρωπαίοι. Εγώ είμαι λίγο μπανταλός και δεν βλέπω ευρωπαίους. Ποιοι είναι αυτοί οι ευρω-

παίοι και πρέπει να κολλήσουμε σ' αυτούς; Δεν βλέπω ευρωπαίους, δεν 2012 δεν έγινε έμαθα για ενιαία Ευρώπη. Βλέπω στην πηλέοραση πριγκηπικούς γάμους, βλέπω προεδρικές δημοκρατίες (άμεση εκλογή) και προεδρευόμενες δημοκρατίες (περιορισμένες εξουσίες). Ακούω για εκτελέσεις ανθρώπων από ακραία άτομα, ακούω για αυτοκτονίες, ακούω για νομι- σματικές πολιτικές, ακούω για εξουσία τραπεζών.

Η Ελλάδα μας κινδύνευε το 2011 με χρεωκοπία. Το Ζαγόρι είναι χρεωκοπημένο εδώ και αρκετές δεκαετίες. Χωριά με 1.000 κατοίκους τα παλιά χρόνια τώρα δεν έχουν ούτε 100. Χωριά με 300 ή 400 κατοίκους τώρα δεν ξεπερνούν οι κάτοικοι τους 10 ή 20 μόνιμους κατοίκους. Χωριά που το χειμώνα δεν έχουν ψυχή.

Μιλάνε για ανάπτυξη και περιμένουμε όλοι έξωθεν πρωτοβουλίες. Ανάπτυξη δηλαδή προερχόμενη από το Κράτος και τις εκάστοτε κυβερνήσεις. Μήπως όμως

πρέπει ν' αλλάξουμε κατεύθυνση και η ανάπτυξη να προέλθει έσωθεν. Το Ζαγόρι έχει στην ιστορία του ευεργεσίες και αγαθοεργίες. Ας το πούμε επένδυση. Η μορφή και το είδος της επένδυσης ας είναι επιλογή του καθενός. Ας ξεκινήσουμε από γεωργία, κτηνοτροφία, δενδροκομία κλπ κι ας προχωρήσουμε σε δευτερογενή παραγωγή. Εδώ, όμως, μπαίνει το θέμα της κρατικής γραφειοκρατίας, της έλλειψης θεσμών, της φορομνηχτικής πολιτικής. Αυτά κι άλλα πολλά μας οδηγούν στον κατήφορο και στην ερήμωση. Ανασύσταση του κράτους λένε και ξαναλένε.

Ο κυρίαρχος Ζαγορίσιος λαός δεν περιμένει κάτι το ιδιαίτερο από τους εκλεγμένους βουλευτές. Περιμένει όμως από τα κυβερνητικά κόμματα την διαμόρφωση ελληνικής πολιτικής, την αναβάθμιση της ελληνικής περηφάνειας, την στήριξη της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΝΤΑΝΑΛΕΞΗΣ

ΟΙ ΨΗΦΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΤΩΝ ΚΟΜΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΖΑΓΟΡΙ

Εγγεγραμμένοι	Ψήφισαν	Λευκά/Άκυρα	Έγκυρα	Ψήφοι	Ποσοστό
8647	4970	119	4851	1404	28,94 %
Κόμμα				806	16,62 %
ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ				703	14,49 %
ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΟ ΚΙΝΗΜΑ				405	8,35 %
ΣΥΡΙΖΑ ΕΝΩΤΙΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ				259	5,34 %
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ				248	5,11 %
Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας				188	3,88 %
Δημοκρατική Αριστερά				156	3,22 %
ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ - ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ				117	2,41 %
Δημοκρατική Συμμαχία ΝΤΟΡΑ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ				111	2,29 %
ΛΑΪΚΟΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΑΓΕΡΜΟΣ Γ. ΚΑΡΑΤΖΑΦΕΡΗΣ					
ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ					
ΑΝΤΙΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ					
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΤΡΟΠΗ - ΑΝΤ.ΑΡ.ΣΥ.Α.					
Δράση - Φιλελεύθερη Συμμαχία (Δράση - Φιλελεύθερη Συμμαχία)				100	2,06 %
δημιουργία, ξανά!				68	1,40 %
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ				53	1,09 %
ΚΙΝΗΜΑ ΔΕΝ ΠΛΗΡΩΝΩ				53	1,09 %
ΚΚΕ (μ-λ) - Μ-Λ ΚΚΕ ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ				39	0,80 %
Σύνδεσμος Εθνικής Ενότητας				33	0,68 %
Κόμμα Πειρατών Ελλάδας				32	0,66 %
ΟΧΙ (ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ - ΕΝΙΑΙΟ ΠΑΛΛΑΔΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ)				29	0,60 %
ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΠΑΡΑΤΑΞΗ				24	0,49 %
ΕΝΩΣΗ ΚΕΝΤΡΩΝ				11	0,23 %
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΩΝ ΔΙΕΘΝΙΣΤΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ				8	0,16 %
ΟΑΚΚΕ-Οργάνωση για την Ανασυγκρότηση του ΚΚΕ				2	0,04 %
ΕΕΚ ΤΡΟΤΣΚΙΣΤΕΣ - ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΕΠΑΝΑΣΤΑΤΙΚΟ ΚΟΜΜΑ				1	0,02 %
				1	0,02 %

ΠΩΣ ΨΗΦΙΣΑΝ ΣΤΑ ΧΩΡΙΑ ΜΑΣ

ΖΑΓΟΡΙ	ΕΓΓΕΓΡ.	ΨΗΦΙΣΑΝ	ΑΚΥΡΑ	ΛΕΥΚΑ	ΝΔ	ΣΥΡΙΖΑ	ΠΑΣΟΚ	ΚΚΕ	ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ	ΔΗΜΑΡ	ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ	ΔΗΜ. ΣΥΜΜΑΧΙΑ	ΟΙΚΟΛΟΓΟΙ ΠΡΑΣΙΝΟΙ	ΛΑΟΣ	ΑΝΤ. ΑΡ.ΣΥ.Α.	ΔΡΑΣΗ	ΔΗΜΟΥΡΓΙΑ ΞΑΝΑ	ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ
Μηλιωάδες-Δεμ.	320	156	7	3	35	14	53	6	12	10	4	4	0	3	1	0	0	0
Βουτανισαίοι	395	162	5	2	34	25	36	4	17	13	3	3	3	6	1	0	1	2
Ανθρακίτης	110	68	2	0	22	6	5	3	6	7	8	1	2	4	0	0	1	0
Γρεβενίτι	376	207	9	1	60	31	32	12	18	10	3	4	2	9	7	1	1	1
Δόλιση	100	71	0	3	22	3	14	0	10	3	3	1	5	0	2	2	1	0
Ελατοχώρι	247	124	5	3	36	12	15	3	6	1	7	8	2	2	1	7	2	3
Ιτέα	345	152	2	0	55	24	15	9	18	5	5	6	3	4	2	0	0	2
Καβαλλάρι	154	81	0	0	21	11	5	4	9	2	0	9	3	3	7	1	0	0
Καρούς-Ζαγορίου	146	96	2	0	35	7	17	2	17	4	2	3	3	2	0	0	0	0
Καστανάνας Ζαγ.	72	47	1	0	18	3	7	0	1	0	4	3	0	2	0	0	0	0
Μακρίνο	80	57	0	0	20	13	3	1	5	0	2	3	0	9	0	0	0	0
Πέτρα	383	218	7	1	79	16	55	5	14	14	2	5	3	7	1	2	4	0
Τρίστον	209	90	1	0	22	20	16	9	5	4	3	1	1	0	1	0	2	0
Φλαμπούραρι	187	104	1	0	27	13	25	2	8	7	3	0	1	7	3	2	0	0
Βοβολισα	321	175	3	1	48	22	21	5	13	7	4	21	2	7	11	6	1	0
Άγιος Μηνάς	92	50	0	0	20	9	8	6	2	2	1	0	1	0	0	0	0	0
Άνω Πεδιά	284	153	1	0	41	30	22	23	14	7	0	1	1	2	2	0	0	0
Αρίστη	344	188	7	2	54	31	27	6	10	7	2	23	5	1	1	3	2	4
Ασπράγγελοι	369	245	0	0	31	50	44	34	9	23	3	4	4	8	7	2	4	2
Βίτσα	282	173	1	0	59	26	18	8	18	9	13	9	2	0	1	1	3	0
Δικόρυφο	139	70	0	1	13	18	3	3	6	8	0	1	9	0	3	1	3	0
Δόλορο	74	40	0	1	6	7	2	1	10	1	3	0	2	0	0	2	3	2
Διπόταμος	83	45	2	1	5	14	6	0	5	2	2	0	0	2	4	0	0	1
Ελάτη	106	69	1	0	17	17	11	2	3	0	1	2	8	1	2	4	0	0
Ελαφότοπος	209	144	6	1	32	18	31	10	11	5	16	0	2	2	1	1	0	2
Καλοιά	101	43	0	1	6	3	11	1	5	5	0	1	2	2	2	1	0	0
Κάτω Πεδιά	136	86	0	0	6	14	9	12	0	8	6	2	12	0	4	3	1	2
Μανασή	82	37	1	0	8	9	8	1	3	2	1	1	0	3	0	0	0	0
Μεσολούνη	182	89	3	1	10	7	13	21	3	5	0	0	3	0	6	0	1	16
Μονοδένδρι	221	137	1	0	56	29	19	3	9	1	8	3	2	2	1	0	0	1
Πάπυγκο	311	197	0	1	61	29	28	4	17	9	17	5	2	4	1	8	2	1
Βραδέτο	92	58	2	0	27	6	4	1	5	5	2	0	1	0	0	1	1	0
Βρυσοχώρι	219	148	5	2	54	10	25	3	11	3	5	9	3	5	5	0	1	0
Ηλιοχώρι	93	60	0	0	20	14	6	3	3	3	5	0	1	3	1	0	0	0
Καπέσσο	106	59	3	2	10	13	9	6	1	1	1	2	1	0	2	1	1	0
Κήποι	155	81	0	0	31	12	12	1	4	7	6	0	3	1	0	0	2	0
Κουκοκάλι	179	123	0	0	59	15	13	2	6	5	7	4	1	2	0	7	1	0
Λάισα	212	116	0	0	32	19	9	17	8	10	2	4	0	0	1	10	1	0
Λεπτοκαρυά Ζαγ.	94	64	2	0	14	13	15	6	6	2	0	0	0	1	0	0	1	1
Νεγάδες	118	51	1	0	19	9	9	2	3	1	0	0	0	0	1	1	1	1
Σκαμνέλλι	321	227	3	0	69	20	43	1	28	10	14	8	5	4	2	4	8	3
Τσιπέλοβο	444	298	4	1	78	30	63	7	39	17	12	5	10	2	5	6	3	4
Φραγκάδες	184	111	2	1	32	11	19	10	7	3	8	0	1	6	2	0	2	3
ΣΥΝΟΛΟ	8.647	4.970	90	29	1.404	703	806	259	405	248	188	156	111	117	100	68	53	53

ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΜΑΣ

ΝΕΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Τασιούλας Κων/νος
Καλογιάννης Σταύρος

ΣΥΡΙΖΑ

Μαντάς Χρήστος

ΠΑΣΟΚ

Κασσής Μιχαήλ

Κ.Κ.Ε.

Εξάρχος Νικόλαος

στο Ζαγόρι 675 ψήφοι
» 555 »

» 192 »

» 245 »

» 41 »

Κλείνουμε με τους Ζαγορίσιους υποψηφίους και τους σταυρούς που έλαβον:

ΣΥΡΙΖΑ: Καραγιάννης Ιωάννης ψήφοι 1633

ΔΗΜ.ΑΡ.: Σιάκαρης Κων/νος » 1233

ΔΗΜ. ΣΥΜ.: Γένης Νικόλαος » 152

ΟΙΚ. ΠΡΑΣ.: Τσιακίρης Ρήγας » 275

ΛΑΟΣ: Ζιαμπίρη Μαρίγώ » 37

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Ενός κακού μύρια έπονται (Ακρίδα και γερμανική κατοχή)

Για μας, το κακό που έπεσε πάνω μας και μας διέλυσε ήταν η γερμανική κατοχή. Όπως είναι ας πούμε ένας κομήτης, που τρέμεις και στο άκουσμά του. Και δεν φτάνει που είναι ο ίδιος μια συμφορά, σέρνει κι από πίσω του μια ουρά σκέτο δηλητήριο. Κι ο καημένος ο έλληνας έχασε την ιερή ελευθερία και αξιοπρέπεια του, αλλά για να συντηρηθούν τα στρατεύματα κατοχής στερήθηκε κι όλα τα αγαθά. Κοιμένος ο φωτισμός, η ύδρευση, η συγκοινωνία, τα σχολεία, αλλά πάει και το φαγάκι από το τραπέζι μας. Στην Αθήνα οι νεκροί από πείνα ξεπέρασαν κάθε φαντασία. Την Ήπειρο όμως την έλεγαν Καναδά εκείνη την εποχή.

Ο ηπειρώτης με την σκληρή δωρική φύτρα του δεν σήκωσε τα χέρια ψηλά, αλλά άρπαξε την τσάπα και το δικέλι και ξεχέρωσε και το ένα μέτρο γης. Έριξε εκεί τους σπόρους της ζωής, σιτηρά και όσπρια και περίμενε με άγια λαχτάρα να πρασινίσει ο τόπος. Η κτηνοτροφία βοήθησε πολύ τα χωριά, αλλά πόσο γάλα, τυρί ή γκίτζα να φας χωρίς μια χαψιά ψωμάκι. Σε έπιανε το στομάχι. Ζυμαρικά, ρύζι, ζάχαρη, λάδι τα έτρωγε ο γερμανικός δράκος. Γι' αυτό η απαντοχή όλη ήταν εκείνα τα πράσινα φυλλάρια που ψήλωναν ώρα με την ώρα. Μα έλα που κι αυτά κινδύνευαν. Την νύχτα ήθελαν φύλαγμα από τον ασβό, τον σκαντζόχοιρο, τον χαμόραγκα. Την ημέρα ήταν συνεταιροί τα πουλιά. Είχε γεμίσει ο τόπος κακομούτσουνα σκιάχτρα προς εκφοβισμόν. Δεν ξέρω αν φοβήθηκαν τα πουλιά, εγώ πάντως έκανα μέρες να κοιμηθώ σαν τα πρωτοείδα. Έμπαινε το καλοκαίρι του 1944. Τέταρτη χρονιά κατοχής. Είχαν εξαντληθεί τα πάντα. Άτιμο πράγμα η πείνα. Την νιώσατε ποτέ; Ήταν σαν ένα χέρι να σου στρίβει τα άντερα και να σου σούρχεται λιποθυμιά. Εμείς τα μικρά τρώγαμε ότι βρίσκαμε μπροστά μας. Είχαν τα πουρνάρια κάτι κόκκινες φουσκάλες, που ήταν αρρώστια και μέσα είχε σκουλήκι. Τα περνάγαμε για φρούτα και τα καταβροχθίζαμε. Ύστερα βρίσκαμε ένα χόρτο που το έλεγαν καπρίτσι. Το μαζεύαμε χούφτες και μασουλούσαμε σαν τα πρόβατα. Τραγανίζαμε τις κληματσίδες από τα κλήματα, που ήταν μια χαρά ξυνούτσικες. Τα κορόμηλα τα τρώγαμε άγουρα ακόμα και είχαν αντί κουκούτσι πικρή χολή. Έτσι πάθαμε όλοι

μια ωραιότατη στοματίτιδα με 40 πυρετό. Το στόμα ήταν μια πληγή όλο φουσκάλες και δεν μπορούσες ούτε να καταπιείς. Έτρεχε ο καημένος ο Γιαννακός, άριστος γιατρός και άνθρωπος, να προλάβει τα κακώς έχοντα. Μα χωρίς φάρμακα και καλή διατροφή τι να κάνει. Εμείς την γλυτώσαμε φτηνά με λίγη αδυναμία παραπάνω. Δεν μπόρεσε όμως να σώσει το παιδάκι του και την Πηνελόπεια της Αγκαΐας, που πέθαναν από τύφο. Αργότερα κι ο Τάκης Φιλίδης απ' το Καπέσοβο. Η Μήλα Τόλογλου γλίτωσε.

Έτρεχε ο μαύρος ο γιατρός από χωριό σε χωριό με το ωραίο αλόγο του τον Ντορή, μα πώς να τα προφτάσει. Τον φώναζαν και στο Κουκούλι να δει την μικρή Ρηνούλα του Μπακάμη, που είχε χτυπήσει το ποδαράκι της. Την κοίταξε ο γιατρός κι έμεινε πετρωμένος. Είχε γίνει τέτανος και δεν γινόταν τίποτε. Πέθανε το όμορφο κοριτσάκι με φριχτούς πόνους. Και σέρνονταν η ουρά του κομήτη πάνω μας κι έρχονταν το ένα κακό μετά το άλλο. Και ξάφνου ακούσαμε ότι στην Θεσπρωτία έπεσε ακρίδα. Μετά το πρώτο ξάφνιασμα άρχισαν να δίνουν θάρρος ο ένας στον άλλο. Άντε ρε, είναι αδύνατον να ρθουν εδώ ακρίδες. Τότε οι αποστάσεις μετριούνταν με μέρες δρόμο. Και ήταν πολύ μακρινή η Θεσπρωτία. Κι έπεσαν πάλι με τα μούτρα στη δουλειά να βοτανίζουν και να καθαρίζουν τα σπαρτά από τα ζιζάνια, γκοζιονίτσα, ρόβι, έρα, που άμα την έτρωγες έκανες εμετό. Μια μέρα κατάφερε ένας από τα χωριά του κάμπου ν' ανέβει ως το χωριό μας να δει τους δικούς του. Αυτό ήταν μεγάλο τόλμημα. Οι δρόμοι ήταν γεμάτοι παγίδες και μόνος τρόπος κινήσεως ο ποδαρόδρομος. Αυτά που διηγόταν ο άνθρωπος πανικόβαραν τους χωριανούς. Σύννεφα ακρίδες ανέβαιναν τον Καλαμά. Από όπου περνούσαν άφηναν τη γη μαύρη. Στα καμποχώρια μαζεύαν τις σοδιές τους τρέχοντας μήπως και σώσουν κάτι. Στα Ζαγόρια γίνονταν όλα ένα μήνα αργότερα από τον κάμπο. Τι να μαζέψεις, τα άγουρα; Κι όπως πάντα ο άνθρωπος στις μεγάλες απελπισίες του θυμάται το Θεό. Δίβαζε ο καψαρός ο παπα-Θουκυδίδης δεήσεις, παρακλήσεις, τάματα στα

παρεκλήσια. Δεν είχαμε και λάδι για τα καντήλια.

Μια μέρα φάνηκε στο δρόμο πέρα ένας άνθρωπος, ήταν σύνδεσμος των ανταρτών κι έφερε τα μαύρα μαντάτα. Οι ακρίδες είχαν φτάσει στο ποτάμι, στο γεφύρι του Νούτσου (Κόκκορη). Βρήκαν χλωρασιές και πρασινάδες και κάθισαν και καταβρόχθιζαν. Μόλις χόρταιναν θα σκώνονταν πάλι σύννεφο της συμ-

Ελένη Τζαλαμακλή - Ζούκη

φοράς. Πού θα πήγαιναν; Οι άντρες άρχισαν να σκέπτονται. Από το ποτάμι ως το Κουκούλι κι ως το Καπέσοβο ήταν ένα πέταγμα για τις ακρίδες. Ό,τι ήταν να συμβεί θα γινόταν σε λίγες ώρες. Ήταν όλοι σχεδόν δάσκαλοι και με στόμφο έβγαλαν λόγο: – Δεν θα παραδοθώμεν αμαχητί εις την πληγήν του Φαραώ. Θεός σωρέστους εκεί που είναι όλοι. Φώναξαν όλους τους χωριανούς να μαζευτούν στην Παναγία, στην είσοδο του χωριού κι αν φανούν οι ακρίδες να αρχίσουν να αλλαλάζουν μήπως ο πολύς θόρυβος φοβίσει τα τερατάκια της Βίβλου. Να κρατάνε στα χέρια και μεγάλα κλαδιά, είπαν, για περισσότερη φασαρία. Σε λίγο συγκεντρώθηκε ένας αλλοπρόσαλλος στρατός, που κοίταζαν όλοι κατά τον Άη Μηνά με έντρομο μάτια. Εκείνα δεν ήταν πρόσωπα ήταν μάσκες από αρχαίο δράμα. Δεν θυμάμαι πόση ώρα μείναμε έτσι σε ένταση. Θυμάμαι μόνο ένα μαύρο σύννεφο να εμφανίζεται ανάμεσα Κάρπενο και Άη Θανάση και να μας κόβεται το αίμα και τα πόδια. Τα ουρλιαχτά και οι φωνές που ακουλούθησαν δεν είχαν τίποτε το ανθρωπινό, αλλά ήταν από αγρίμια που πονούν. Το τεράστιο σμήνος πλησίασε, πλησίασε και ξαφνικά η εμπροσθοφυλακή του προσγειώθηκε λίγο πιο πέρα μας. Με απόλυτη πειθαρχία προσγειώθηκε και το υπόλοιπο σμήνος και μαύρισαν οι ράχες. Μόλις είδαμε τις ακρίδες μπροστά μας, με απερίγραπτη λύσσα πέσαμε και χτυπούσαμε στα τυφλά. Τα κλαδούρια σήκωναν κουνιαχτό και άκουγες κατάρες και σκουσμούς από τις τατούλες, που τους είχαν λυθεί τα μαντήλια και τα πουκάμισα των αντρών ανέμιζαν. Ήταν μια τραγική

μάχη, που οι άνθρωποι είχαν γίνει πρωτόγονοι με άσχημα πρόσωπα, για να σώσουν από έναν παράξενο εχθρό λίγες χούφτες φακή, ρεβύθια, σιτάρι, βρίζα. Είχε όμως αυτή η εικόνα και κάτι από τις μάχες του Δον Κιχώτη με τους ανεμόμυλους. Η εμπροσθοφυλακή είχε μεγάλες απώλειες. Και είτε τα ζωντανά είχαν μυαλό ή μεγάλο ένστικτο, έδωσαν το σύνθημα της υποχώρησης. Μόλις σηκώθηκε η εμπροσθοφυλακή που έπαιζε φαίνεται ρόλο αρχηγικό, σηκώθηκε και όλο το σύννεφο του ολέθρου. Τότε μας περίμενε το πιο παράξενο θέαμα. Όπως είμαστε ακριβώς κάτω από το σμήνος βλέπαμε το κάτω μέρος των φτερών τους που ήταν κατακόκκινο. Ήταν κάτι εξωπραγματικό. Ένα κόκκινο σμήνος που άρχισε να απομακρύνεται προς το Ρογκοβό και να γίνεται σιγά σιγά μαύρο. Ποια δύναμη στάθηκε πάνω στη μοίρα μας και σωθήκαμε; Μεγάλο τ' όνομά της. Πάντως τα σπαρτά μας πρασίνισαν χαρούμενα στις ράχες. Σε λίγο θα θερίζαμε, θα αλωνίζαμε, θα αλέθαμε στους νερόμυλους και θα γέμιζε η γιγαίη το πινακωτό με καρβέλια. Το ένα καρβέλι θα το έφτιαχνε βελίτα με τυρί και βούτυρο. Αυτά σκεφτόμουν αποκαμωμένη από τη μάχη.

Όπως κοιτάζαμε τα θύματα, η Βαγγελίτσα του Μπανταβάλη πήρε μια ακρίδα από κάτω να την μελετήσει. Το παλιοζούζουλο όμως δεν ήταν πεθαμένο αλλά ζαλισμένο και ήταν τεράστιο. Ανοίγει την στοματάρια του και αρπάζει το δάχτυλο της Βαγγελίτσας και το ροκάνιζε σαν σουβλάκι. Να ουρλιάζει η γυναίκα και να τραβάει την ακρίδα, μα που να ξεσκαλώσει. Έτρεξαν οι άντρες για βοήθεια αλλά η ακρίδα δεν άφηνε το δάχτυλο, ώσπου τράβα, τράβα της κόπηκε το κεφάλι από το σώμα κι έμεινε εκεί στο ματωμένο δάχτυλο. Απαίσιο θέαμα για παιδιά.

Πέρα στο δρόμο φάνηκε μια ομάδα ανταρτών να πλησιάζει. Το απογευματινό αεράκι έφερνε κοντά μας ένα αντάρτικο τραγούδι που έλεγαν και ήταν τόσο σημαδιακό για εκείνη την ώρα:

*Έως πότε η ξένη ακρίδα,
έως πότε κουφός γερμανός
θα ρημάζει τη δόλια πατρίδα,
εγερθήτε αδέρφια, εμπρός...*

Ε,ρε! Και να μπορούσαμε σήμερα με λίγα κλαδούρια στα χέρια να τσιολίσουμε κάθε ακρίδα που μαυρίζει τον ουρανό μας και μας ξαναφέρνει την πείνα!

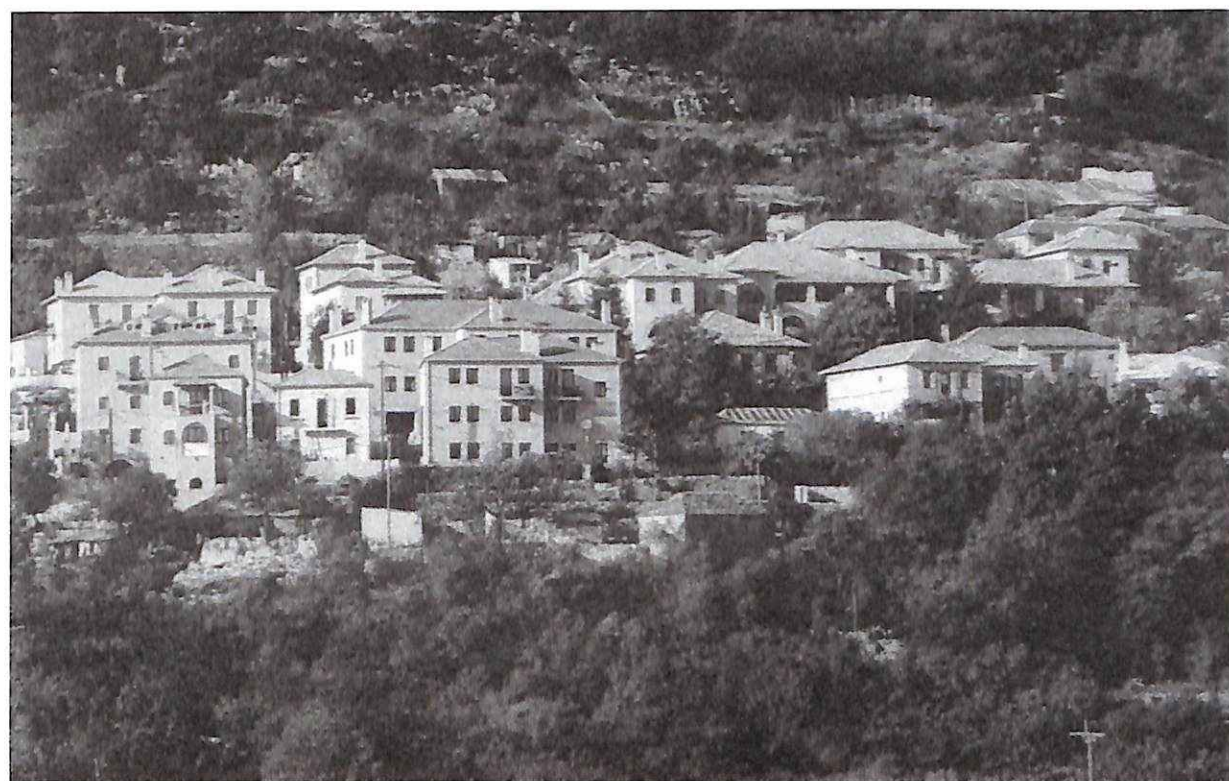
Τουριστική προβολή της περιοχής Ζαγορίου

Μέσω του δορυφορικού καναλιού TRAVEL CHANNEL αποφασίστηκε στις 25 Απριλίου 2012 να γίνει μια εκπομπή σε 118 χώρες και σε είκοσι διαφορετικές γλώσσες ειδικών προγραμμάτων για τη διαφήμιση της περιοχής Ζαγορίου.

Ήταν μίαν απόφαση του Ε.Ο.Τ. για την υλοποίηση της διαφημιστικής καμπάνιας με το συγκεκριμένο κανάλι, που θα περιλαμβάνει τη δημιουργία πέντε θεματικών μικρών films διάρκειας 60 δευτερολέπτων (τα οποία θα προβληθούν 910 φορές μέσα σ' ένα τρίμηνο σε παγκόσμια κλίμακα). Ένα θεματικό Σαββατοκύριακο αφιερωμένο στην Ελλάδα με προβολή των πιο πρόσφατων παραγωγών του καναλιού για τη χώρα μας. Η μια θεματική ενότητα θα αφορά παραδοσιακούς οικισμούς στην Ελλάδα –τουρισμών υπαίθρου– με κύριο στόχο το Ζαγόρι.

Ήδη έγιναν λήψεις για γεφύρια, παραδοσιακούς οικισμούς και κυρίως της χαράδρας του Βίκου από τη θέση Οξιά Μονοδενδρίου. Ο Ε.Ο.Τ. θα παραλάβει όλο αυτό το υλικό της παραγωγής, ελεύθερο δικαιωμάτων προς το κανάλι για την περαιτέρω χρήση του.

Τη σπουδαία αυτή πρωτοβουλία του Ε.Ο.Τ. για τον τόπο μας, ο προϊστάμενος του Ε.Ο.Τ. στην Ήπειρο με δικαιολογημένη ικανοποίηση και θαυμασμό τη χαρακτήρισε «ως την πλέον σημαντική ενέργεια έως σήμερα για την προβολή της περιοχής μας σε παγκόσμιο επίπεδο» ευχαριστώντας παράλληλα όλους τους τοπικούς παράγοντες για την επιτυχία της προσπάθειας αυτής, η οποία ως γνωστόν χρηματοδοτείται από τον Ε.Ο.Τ. με το ποσό των 260.000 ευρώ. Η είδηση αυτή μας γεμίζει αισιοδοξία για το μέλλον στον τομέα της τουριστικής ανάπτυξης του Ζαγορίου, που κερδίζει όλο και περισσότερο την προτίμηση των



Ο νέος οικισμός στο Μονοδένδρι με τις ξενοδοχειακές μονάδες δίπλα στον αμαξιτό δρόμο προς την Οξιά.

τουριστών για επισκεψιμότητα και παραμονή στον ευλογημένο αυτό τόπο.

Το Ζαγόρι έχει πλέον καθιερωθεί ως ο καλύτερος προορισμός ορεινού τουρισμού, γιατί διαθέτει ένα πανέμορφο φυσικό περιβάλλον με τη μοναδική στην Ευρώπη, και όχι μόνο, χαράδρα του Βίκου. Χιλιάδες είναι οι επισκέπτες κάθε χρόνο προς τη χαράδρα απ' όλες τις χώρες της Ευρώπης. Επειδή τυχαίνει ακριβώς να είμαι κάτοικος Μονοδενδρίου παρακολουθώ εκ του σύνεγγυς την καθημερινή τουριστική κίνηση στην περιοχή.

Ένας Ολλανδός επισκέπτης μας εδήλωσε πως το μεγαλειώδες θέαμα της χαράδρας του Βίκου είναι κάτι, που ξεπερνά τα όρια της ανθρώπινης φαντασίας. Και κατά τον διάσημο Γερμανό γεωλόγο Βέρνερ «η χαράδρα του Βίκου θεωρείται η μεγαλύτερα εικόν τραγικής θέας και απεριόριστου καλλο-

νής». Θα μπορούσα να παραθέσω ολόκληρες σελίδες με εντυπώσεις επισκεπτών για τη χαράδρα του Βίκου. «Στη θέα του εκμηδενίζεσαι και καταναυχτικά προσεύχεσαι!».

Σε όλους τους ταξιδιωτικούς

οδηγούς πρωτεύουσα θέση κατέχει ο προορισμός «Ζαγοροχώρια – Χαράδρα Βίκου» για όλες τις εποχές του έτους, ιδιαίτερα η περιοχή Κεντρικού Ζαγορίου.

Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα αρκετά χωριά να αναπτύξουν μια αξιόλογη δραστηριότητα για την εκμετάλλευσή της τουριστικής κίνησης δημιουργώντας τις εξυπηρέτηση των επισκεπτών, όπως ξενώνες, εστιατόρια και άλλους χώρους, που είναι απαραίτητοι. Και θ' αναφερθώ και πάλι για την κίνηση προς το Μονοδένδρι, που γειτνιάζει άμεσα με τη χαράδρα του Βίκου, όπου και το ιστορικό μοναστήρι της Αγίας Παρασκευής μετέωρο στους απορρώγες βράχους της χαράδρας.

Στο προηγούμενο πεντάμηνο καταμετρήσαμε περισσότερα από 280 τουριστικά λεωφορεία κυρίως με μαθητές, που επισκέφθηκαν το Μονοδένδρι από κάθε γωνιά της πατρίδας! μας. Επίσης εκατοντάδες Ι.Χ. μικρά επιβατικά – αυτοκίνητα καταφθάνουν καθημερινά και σε περιόδους πολυήμερων διακοπών (εορταστικά τριήμερα όπως συνήθως λέγονται) αυξά-

νονται και οι διανυκτερεύσεις σε ικανοποιητικά ποσοστά. Ζαγοροχώρια: «Ο παράδεισος του ελληνικού τουρισμού». Απομένει σε όσους ασχολούνται με τον τουρισμό να δείχνουν τη δέουσα προσοχή για τη σωστή εξυπηρέτηση των επισκεπτών με τη διακρίνουσα τους Ζαγορίσιους ευγένεια και καλοσύνη.

Με την προβολή του τόπου μας είμαστε υποχρεωμένοι αν θέλουμε να κρατήσουμε τον τουρισμό σε υψηλά επίπεδα και να προσαρμοστούμε ανάλογα με την νέα κατάσταση που δίνει μια ζωή στα χωριά μας αλλά και είναι μια σίγουρη πηγή οικονομικής ανάπτυξης.

Και θα κλείσουμε με τη χαρακτηριστική πρόταση – προτροπή μίας από τους πολυπληθείς επισκέπτες της χαράδρας του Βίκου, της διακεκριμένης δημοσιογράφου-Κατερίνας Παλαιολόγου.

«Πηγαίνετε φίλοι μου στο Βίκο. Η καρδιά σας ακόμη κι αν είναι μικρή κι ανήμπορη και κουρασμένη απ' της ζωής τα πάθη μπρος του θα νοιώσει δυο φτερά να της φυτρώνουν νέα».

ΣΑΒΒΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Η προσφορά του ζεύγους Τσαπάρη στον απόδημο Ελληνισμό

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ»

Απέραντη χαρά νιώσαμε τούτες τις δύο-σκολες για τον ελληνισμό μέρες, όταν λάβαμε την επιστολή του φίλτατου και αγαπητού μας κ. Περικλή Τσαπάρη από το μακρινό Ζεφύριον του Αμπουκίρ της Αιγύπτου. Χαρά για την καλή υγεία και την επαγγελματική πορεία, αλλά κυρίως για την αναγνώριση των μακροχρόνιων υπηρεσιών στον Ελληνισμό της κ. Ελευθερίας Τσαπάρη, ως Αντιπροέδρου του Λυκείου Ελληνίδων Αλεξανδρείας.

Ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής κ.κ. Θεόδωρος Β' απένειμε στην κ. Ελευθερία Τσαπάρη σιγίλλιον - Πατριαρχικόν Γράμμα για εξαιρετικές υπηρεσίες, τιμώντας την με τον Χρυσούν Λέοντα του ομώνυμου Τάγματος Αλεξανδρείας για την προσφορά της στον Ελληνισμό.

Η αγαθοεργία και η προσφορά υπηρεσιών υπήρξε ανέκαθεν συστατικό του Ζαγορίσιου ξενοτεμένου και επαλλητεύεται ως τις μέρες μας, όπως αποδεικνύεται από την δραστηριότητα της κ. Ελευθερίας Τσαπάρη.

Το Περιοδικό μας κυκλοφορεί σ' όλες τις ηπείρους και φτάνει και στο μακρινό Αμπουκίρ. Έχουμε την τιμή να προσφέρουμε κάθε μήνα απέραντη χαρά στον κ. Περικλή, όταν ανοίγει το Περιοδικό μας και ρουφάει διψασμένους τις σελίδες του. Πληροφορείται τα νέα των Πάνω Σουδενών και των άλλων χωριών και χορταίνει η ψυχή του Ζαγόρι. Ο νόστος που διακατέχει τον κ. Περικλή και την κ. Ελευθερία μάς είναι γνωστός, καθώς και η αμοibaία εκτίμηση. Ευχόμαστε από πλευράς μας ήσυχες και ειρηνικές μέρες στην φίλτατη χώρα, την Αίγυπτο.

Το ζεύγος Τσαπάρη μας γεμίζει με πατριωτική περηφάνια για το έργο του και την προσφορά του στον Ελληνισμό της Αιγύπτου. Δημοσιεύουμε δίπλα την επιστολή του κ. Τσαπάρη, απ' την οποία διαχέεται νόστος και πατριωτισμός. Δημοσιεύουμε επίσης το σιγίλλιον γράμμα του Πατριάρχη κ.κ. Θεοδώρου Β', περί απονομής στην κ. Ελευθερία του Χρυσού Λέοντος του ομώνυμου τάγματος Αλεξανδρείας.

Ευχόμαστε στον κ. Περικλή και την κ. Ελευθερία υγεία, ευτυχία και σύντομα νόστιμον ήμαρ επιστροφής στα πάτρια του Ζαγορίου.

ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΙΛΕΖ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Β. Τζιόβας

Σ. Θεοδώρου

Πολυαγαπητοί μας

Φίλτατοι και Άξιότιμοι Κύριε Πρόεδρε

και Άξιόλογα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Ζαγόρι μας,

Με' ανόχουτον καθυστέρεινν έλθοικωννών μαζι και τούτο δέ λόγιν τών έκαστοτε, γνωστών ήδη και' ές γμάς, παροδικών, ανωμένων καιρικών συνθηκών, έπισυμβαίνον-σαι άνά τ' διάφορα μέρη. παρίδλα ταύτα ο' πατριάρχης Αλεξανδρείας και' πάσης Αφρικής, συνεχίζει την πορείαν του άνά τών γήννών, έκώραετος ως επισυμβαίτε πάντωτε και' ές τ' έραποστό-λικοόν του έργον, μή παραλύνων συνάμα δέ τ' έφροννιδέ-γυκαί τ' Αλεξανδρινόν ποιμνιόν του, 'έξ ου' πα-ρεχού' έτος και' κατά μήνα γούλιον 'επαραιομοφόρμδεν τήν πανώλυνδένωγισα πλέον, κυριαν' έλευθερίαν - Περικλή Τσαπάρη, έντός τού 'ερόσ λασού, τών 'Αγίων 'Αναρχών 'Αμπουκίρ με' τόν Χρυσού Λέοντα, τού τάγματός τού Λέοντος τής 'Αλεξανδρείας δια τήν προσφοράν της ές τόν 'Ελληνισμό, και' τή 26 ετή διά-λείπω και' συνεχή πορείαν της, ως τ' δύναμικόν και' 'εατε-η εστικόν δεχέχκος ές τήν 'ενηρεσαν της ως 'Αντι-πρόεδρος τού Λυκείου Έλληνίδων 'Αλεξανδρείας. 'Επί τή 'εκαιρία λός πληροφορώ δια τήν καθυστέρεινν. 'Επί τούτοις δέ, έκ τών προτέρων ές εύχαριστούν με θερμά δια τήν φιλοξενίαν.

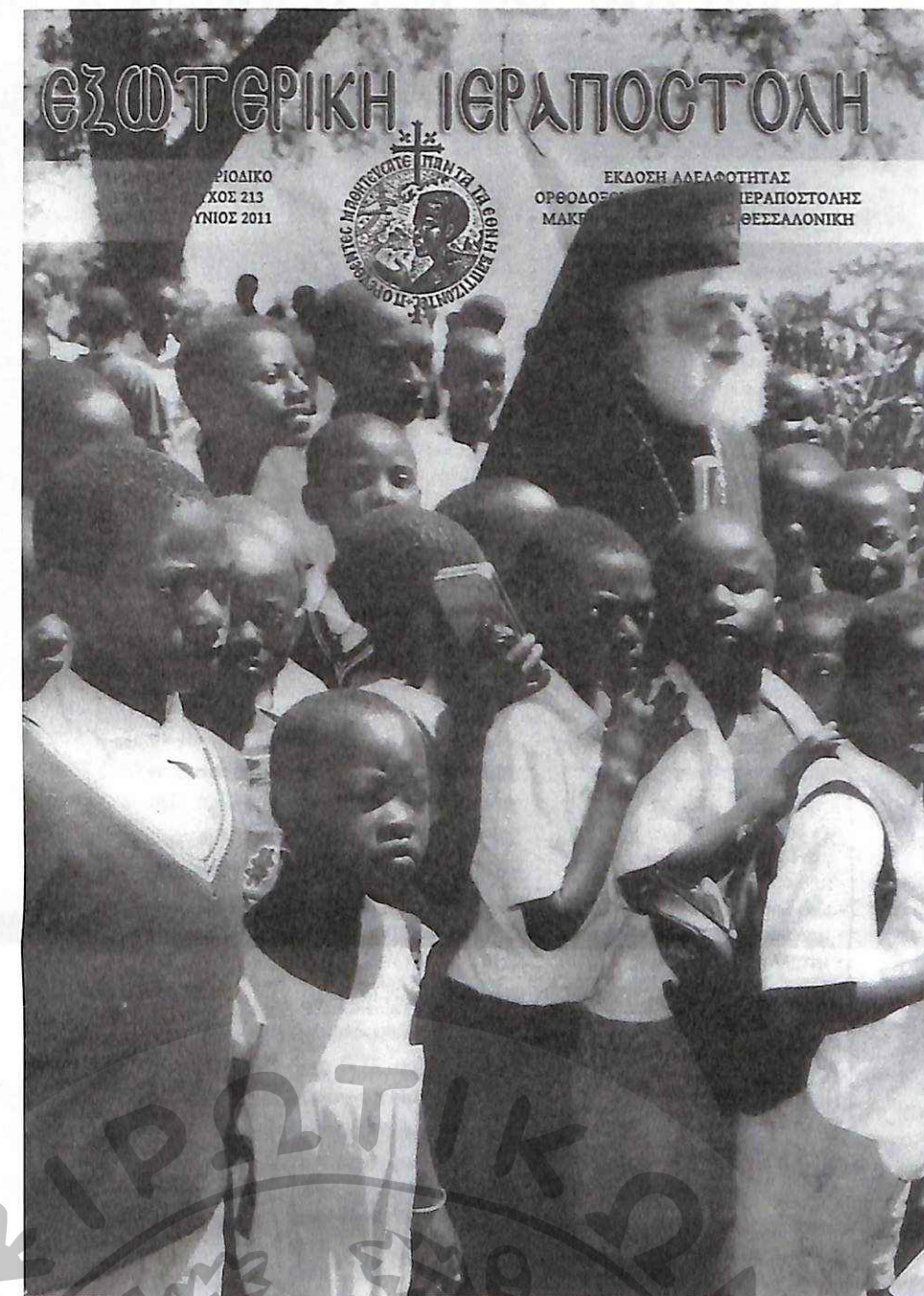
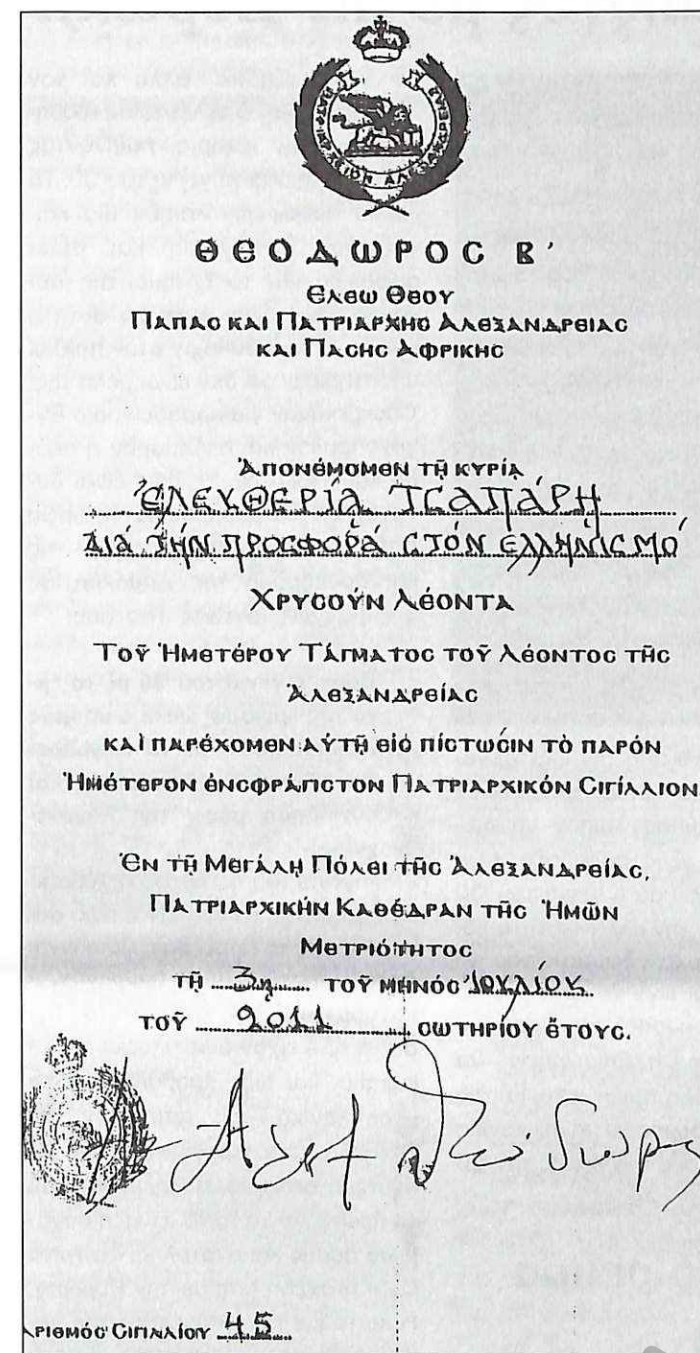
Με' πατριωτικούς χαιρετισμούς
'Απειρη και' 'ιδιαιτέρη 'έκτίμηση
Περικλής Ν. Τσαπάρη

Από τ' 'Ακρωτήριο

τ' 'Αμπουκίρ

19/4/2012

Βράβευση της κας Ελευθερίας Τσαπάρη από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας ΘΕΟΔΩΡΟ Β'



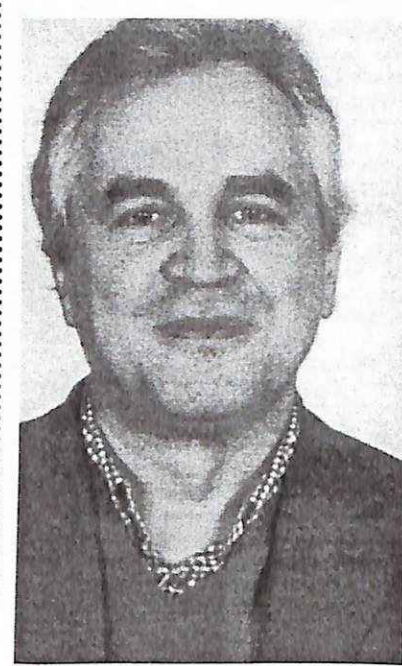
Ο ΓΙΑΝΝΙΩΤΗΣ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΟ ΜΠΕΡΜΙΓΧΑΜ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΣΤΟΝ Η.Α. Η γενιά του '30 και ο ισότιμος διάλογος με την Ευρώπη

Συνέντευξη:

ΘΥΜΙΟΣ ΤΖΑΛΛΑΣ

Η ελληνική κοινωνία δεν έπαψε σε κανένα σημείο της σύγχρονης ιστορίας της να παλεύει για τον αυτό-ορισμό της μέσα από το δίπολο δύσης-ανατολής. Υπό συνθήκες σύγχυσης και ενίοτε πόλωσης, δεν ήταν δύσκολο οι όροι «ελληνικότητα» και «κοσμοπολιτισμός» να γίνουν αντικείμενο ακραίων ερμηνειών και να αποκτήσουν συχνά νόημα διαστρεβλωμένο σε σχέση με την αρχική τους σημασία. Οι εκπρόσωποι της μυθικής γενιάς του '30 στα ελληνικά γράμματα βίωσαν την αντιφατική αυτή αντίδραση εξαιτίας της προσπάθειας τους να συνδέσουν την Ελλάδα με τη δύση, χωρίς αίσθημα μειονεξίας. Κατηγορήθηκαν ως απόμακροι κοσμοπολίτες στα μέσα του εικοστού αιώνα και κατέληξαν να θεωρούνται οι πρόδρομοι της σύνδεσης της ελληνικότητας και της παράδοσης με τη νεωτερικότητα λίγο μετά τη δεκαετία του '80. Ο γιαννιώτης καθηγητής Νεοελληνικών Σπουδών στο Πανεπιστήμιο του Μπέρμιγχαμ **Δημήτρης Τζιόβας** προσπάθησε να διερευνήσει τα ερωτήματα που έθεσε η γενιά του '30 περιγράφοντας τη μυθική ιστορία της σε ένα εξαιρετικά ενδιαφέρον βιβλίο. Μέσα από ανάλυση κυρίως δοκιμίων ο αναγνώστης έρχεται σε επαφή με τη σκέψη ανθρώπων που διαμόρφωσαν την καλλιτεχνική και πνευματική πρωτοπορία της σύγχρονης Ελλάδας: το Σεφέρη, τον Ελύτη, τον Τερζάκη, το Βενέζη, τον Πολίτη και άλλους.

Μιας και ο διάλογος για την εθνική μας ταυτότητα δεν έπαψε ποτέ, το βιβλίο φωτίζει το ρόλο των εκπροσώπων της συγκεκριμένης γενιάς σε ζητήματα που εξακολουθούν να είναι εξαιρετικά επίκαιρα: πώς μπορεί η Ελλάδα να έχει μία αμοιβαία ενεργητική σχέση με την Ευρώπη, με ποιον τρόπο μπορούμε να αναδείξουμε το νεοελληνικό μας παρελθόν και να το εντάξουμε σε αυτόν τον πολιτισμικό διάλογο. Η συζήτηση που είχαμε με τον κ. Τζιόβα κινήθηκε σε ένα αντίστοιχο επίπεδο. Εκκινώντας από τη συνοχή του μύθου της γενιάς του '30 και την πρόληψή του από την ελληνική κοινωνία κουβεντιάσαμε επίσης για τη σημερινή κρίση, το επίλογο της ελληνικής ακαδημαϊκής κοινότητας με το εξωτερικό και την ανάγκη να υπάρξει ένας νέος προσανατολισμός, όπως αυτός που πρότειναν οι εκπρόσωποι της συγκεκριμένης γενιάς.



Μπορεί η δύναμη του μύθου να προσδώσει εκ των υστέρων ανοχή σε ένα σύνολο δημιουργών, παρά το γεγονός ότι συχνά έλλειπε το κοινό σημείο αναφοράς μεταξύ τους;

Μέσα από το μύθο της γενιάς του '30 και τους δοκιμογράφους προσπάθησα να δω την πολιτισμική ιστορία της Ελλάδας. Ήθελα να δω την πορεία της γενιάς και τους μύθους που καλλιεργήθηκαν γύρω από αυτή. Γιατί ο μύθος δεν καλλι-

Ο Δημήτρης Τζιόβας γεννήθηκε στα Γιάννενα το 1957. Είναι γιος του ηπειρώτη λογοτέχνη Φρίξου Τζιόβα. Διδάσκει ως καθηγητής νεοελληνικών σπουδών στο πανεπιστήμιο του Μπέρμιγχαμ στην Αγγλία, αλλά έχει διδάξει επίσης ως επισκέπτης καθηγητής σε πολλά πανεπιστήμια της Ευρώπης και της Αμερικής. Το βιβλίο του με τον τίτλο «Ο μύθος της γενιάς του '30 - Νεωτερικότητα, ελληνικότητα και πολιτισμική ιεολογία» κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πόλις.

εργήθηκε μόνο από την ίδια τη γενιά, αλλά και από τους αντιπάλους της. Προσπάθησα λοιπόν να διερευνήσω το εξής παράδοξο: πώς από τη μία πλευρά η γενιά του '30 ταυτίζεται με την ελληνικότητα και από την άλλη, στη δεκαετία του '40 και του '50 οι εκπρόσωποι της θεωρούνταν κοσμοπολίτες, φραγκολεβαντίνοι κ.λ.π. Επιχείρησα να δείξω την πολιτισμική ιστορία της Ελλάδας, γιατί μπορεί να δει κανείς και ως επίγονους της γενιάς του '30

Το νέο μεταναστευτικό ρεύμα στο εξωτερικό

Ακούμε για ένα νέο μεταναστευτικό ρεύμα ελλήνων επιστημόνων προς το εξωτερικό. Είναι ασαφής η περιγραφή του και θέλω να σας ρωτήσω αν εσείς το διώχνετε ως καθηγητής στο Μπέρμιγχαμ.

Ισχύει και δεν ισχύει. Πρέπει όμως να συνειδητοποιήσουμε ότι η κατάσταση στην υπόλοιπη Ευρώπη δεν είναι καλύτερη. Το βλέπουμε και στην Αγγλία. Το κοινωνικό κράτος υποχωρεί, υπάρχει πρόβλημα με τις συντάξεις. Σε όλο τον δυτικό κόσμο τα πράγματα παραμένουν στάσιμα ή χειροτερεύουν. Μόνο αν κάποιος έχει υψηλή εξειδίκευση σε έναν τομέα, μπορεί να βρει δουλειά. Με ένα γενικό πτυχίο είναι πάρα πολύ δύσκολο. Και πάλι όμως τα ελληνικά πανεπιστήμια δεν προετοιμάζουν τους φοιτητές τους για να βρουν μία δουλειά. Ενώ εδώ υπάρχει γραφεσι σταδιοδρομίας όπου τα παιδιά μαθαίνουν να γράφουν ένα βιογραφικό, ο απόφοιτος ελληνικού πανεπιστημίου δεν έχει αποκτήσει τους δεξιότητες που χρειάζονται για να διεκδικήσουν θέσεις εργασίας. Στην Αγγλία τα παιδιά προετοιμάζονται με τις παρουσιάσεις τους να σταθούν καλά σε συνεντεύξεις και να βγουν στην κοινωνία. Δεν νομίζω ότι στην Ελλάδα γίνεται κάτι αντίστοιχο. Δεν είναι μόνο οι γνώσεις, αλλά και ο τρόπος με τον οποίο προβάλλεις τον εαυτό σου. Το ελληνικό σύστημα δεν προσφέρει αυτή την εκπαίδευση.

και τον Χατζηδάκι, αλλά και τον Αγγελόπουλο. Ο τελευταίος αισθητικοποιεί την ιστορία, παίρνοντας τη σκυτάλη από τη γενιά του '30. Το βιβλίο προσφέρει λοιπόν μία καινούργια προσέγγιση και θέτει ασφαλώς και το ζήτημα της συνοχής. Πώς είναι δυνατόν αυτή η ομάδα να έχει συνοχή, όταν πολλοί υποστήριζαν ότι δεν είναι μέλη της; Όπως έκαναν για παράδειγμα ο Εγγονόπουλος και ο Δημαράς ή ακόμη και ο Ελύτης. Ή, πώς είναι δυνατόν να έχει κομμουνιστές όπως ήταν ο ύστερος Κοσμάς Πολίτης και προέδρους της Δημοκρατίας όπως ο Κωνσταντίνος Τσάτσος;

Έδινε η γενιά του '30 με το έργο της έρεισμα, ώστε ο κόσμος να εντοπίσει και να εκφράσει την εθνική του ταυτότητα και συνειδηση μέσω της λογοτεχνίας;

Η γενιά του '30 έθεσε τρία βασικά ζητήματα. Το ένα είναι πώς συνομιλείς με το παρελθόν. Ποια είναι δηλαδή η σχέση με το παρελθόν, τι κάνουμε με την αρχαιότητα την οποία ήδη είχαν ανακαλύψει οι Ευρωπαίοι και πώς προβάλλουμε το νεοελληνικό μας παρελθόν, το Θεόφιλο, το Μακρυγιάννη κ.λ.π. Το δεύτερο στοιχείο, αλληλένδετο με το πρώτο και το τρίτο, είναι η συνομιλία δύσης και ανατολής. Το τρίτο είναι η σχέση μας με την Ευρώπη. Γι' αυτό και η επικαιρότητα της γενιάς ήρθε πάλι στο προσκήνιο μετά τη δεκαετία του '80, ιδιαίτερα με την ένταξή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν δηλαδή τα ζητήματα ταυτότητας και η σχέση μας με τη δύση τέθηκαν έντονα. Νομίζω ότι μέσα από αυτά τα τρία αλληλένδετα και επικαλυπτόμενα ζητήματα η γενιά του '30 έθεσε βασικά θέματα ταυτότητας. Δεν είναι τυχαίο ότι ο όρος «γενιά του '30» αρχίζει έντονα να χρησιμοποιείται και για τους ζωγράφους μετά το '60 και ιδιαίτερα στη δεκαετία του '80. Αυτό συνέβη επειδή και στη ζωγραφική (και ιδιαίτερα στο έργο του Τσαρούχη ή και του Χατζηκυριάκου-Γκίκα) βρισκόμαστε αντιμέτωποι με το ζήτημα της ταυτότητας, της ελληνικότητας και του διαλόγου ανατολής και δύσης. Βλέπει λοιπόν κανείς τις μεταμορφώσεις της ίδιας της γενιάς και πώς αυτή προσλαμβάνεται.

Η γενιά του '30 και ο ισότιμος διάλογος με την Ευρώπη

Τι απαντήσεις μας δίνουν σήμερα οι εκπρόσωποι της με το ποιητικό και δοκιμιακό τους έργο;

Η γενιά του '30 μας λέει ότι δεν πρέπει μόνο να παίρνουμε από την Ευρώπη, αλλά να προσπαθήσουμε να δώσουμε και κάτι. Μέχρι το 1930 το σχήμα ήταν ότι η Ελλάδα ανταποκρίνεται στα ζητήματα που θέτει η Ευρώπη. Ο Κοραής προσπαθεί, για παράδειγμα, μέσω της αρχαιότητας να προσελκύσει το φιλελληνικό ρεύμα της Γαλλίας. Ο Παπαρηγόπουλος αντιδρά σε αυτά που έλεγε ο Φαλμεράιερ. Η γενιά του '30 για πρώτη φορά προσπαθεί να θέσει τη συνομιλία με την Ευρώπη σε ένα ισότιμο επίπεδο. Όχι μόνο να παίρνουμε ή να ανταποκρινόμαστε σε αυτά που μας θέτει η Ευρώπη, αλλά να προσφέρουμε κι εμείς. Να προσφέρουμε όχι μόνο την κλασική αρχαιότητα, αλλά κάτι διαφορετικό και νεοελληνικό, τον «ελληνικό Ελληνισμό», όπως έλεγε και ο Σεφέρης. Αυτό ακριβώς προσπάθησε να κάνει η γενιά του '30 και έκτοτε δεν υπάρχει άλλη πρόταση ισότιμου διαλόγου με την Ευρώπη. Όχι επομένως να παίρνουμε ή να μιλούμε για ξενηλασία ή για εθνοκεντρισμό συνεχώς, αλλά να έχουμε μία δημιουργική σχέση. Αυτό παρερμηνεύθηκε από πολλούς είτε ως εθνοκεντρισμός, είτε από άλλους ως κοσμοπολιτισμός. Η πρόταση τους όμως είναι λίγο πιο σύνθετη απ' ό,τι νομίζουμε. Προσπάθησα άλλωστε να δείξω και τις ετερόκλητες αντιδράσεις απέναντι στο έργο τους.

Ποια είναι η αξία της πρότασης που κομίζει η γενιά του '30;

Η προσέγγιση απέναντι στη γενιά στη δεκαετία του '40 και του '50 ήταν πολιτική και κοινωνική. Αυτοί θεωρούνταν οι ατσάλωντοι αστοί, οι κοσμοπολίτες κ.λ.π. Από τη μεταπολίτευση όμως κυριαρχεί, το στοιχείο της ταυτότητας: ότι η γενιά του '30 μας δείχνει τον τρόπο που πρέπει να πορευτούμε σε σχέση με τη Δύση. Το έκαναν με έναν τρόπο που να αφήνει τις πόρτες ανοιχτές από τη μία πλευρά και από την άλλη να μην δίνει την αίσθηση της πολιτισμικής υποτέλειας. Η προσφορά της σε αυτόν τον τομέα είναι αξεπέραστη, γιατί δεν έχει διατυπωθεί μία άλλη πρόταση ως προς αυτό.

Στο βιβλίο σας διαβάζουμε για

την αγωνία δημιουργών όπως ο Σεφέρης να συνδιαλεχθούν με τα νέα ρεύματα και να δημιουργήσουν ένα νέο δρόμο. Πιστεύετε ότι σήμερα η ελληνική ακαδημαϊκή κοινότητα βρίσκεται σε ένα γόνιμο διάλογο με όσα συμβαίνουν στο εξωτερικό ή είναι περιχαρακωμένη;

Νομίζω ότι παρακολουθεί το τι γίνεται. Υπάρχει ένας γόνιμος διάλογος αυτή τη στιγμή με το εξωτερικό. Άλλωστε, πάρα πολλοί συνάδελφοι σε όλους τους τομείς έχουν σπουδάσει σε διαφορετικές χώρες και αυτό είναι ένα πλεονέκτημα που έχει η Ελλάδα, χωρίς να το έχει εκμεταλλευθεί στο έπακρο. Έχει πανεπιστημιακούς που μπορούν να συγκεράσουν διαφορετικές ακαδημαϊκές παραδόσεις όπως η αγγλόφωνη, η γερμανική, η γαλλική ή ακόμη και πρώην ανατολικών χωρών. Αυτό δεν το έχουμε εκμεταλλευθεί πολύ, αφού στην Ελλάδα λειτουργούμε περισσότερο ως μονάδες και όχι ως ευρύτερη ακαδημαϊκή κοινότητα.

Πιστεύετε ότι χρειαζόμαστε σήμερα έναν πνευματικό αναπροσανατολισμό όπως αυτόν που οραματίστηκε η γενιά του '30 σε σχέση με τη μεγάλη ιδέα;

Οπωσδήποτε. Έχουμε ανάγκη έναν καινούργιο προσανατολισμό και καινούργιους στόχους. Σε πρώτη φάση οι πολιτικοί, οι τεχνοκράτες και οι διανοούμενοι πρέπει να συμβάλουν, ώστε ο κόσμος να συνειδητοποιήσει την κατάσταση στην οποία βρίσκεται η Ελλάδα. Να μας καλλιεργούν φρούδες ελπίδες ότι θα υπάρχουν προοπτικές για μία ουσιαστική ανάκαμψη και αναμόρφωση της χώρας. Είναι ανάγκη να καταλάβουμε πού βρισκόμαστε και να μην δημιουργούνται οι ψευδαισθήσεις ότι δια μιας μπορούμε να επανέλθουμε στην πρότερη κατάσταση με κάποια μαγική συνταγή. Και εδώ ίσως άλλες χώρες θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως συγκριτικά στοιχεία. Πολλοί συζητούν την περίπτωση της Ελλάδας σε σχέση με την Αργεντινή. Μπορούμε όμως να δούμε και την Ιαπωνία που ήταν μία πανίσχυρη χώρα. Τη δεκαετία του '80 όλα τα πανεπιστήμια στην Αγγλία συναγωνίζονταν για να φτιάξουν κέντρα ιαπωνικών σπουδών. Η Ιαπωνία όμως πέρασε και περνάει ακόμη μία μεγάλη κρίση και ύφεση.

Και μετά από μία φοβερή στασιμότητα βλέπει κανείς ότι η εικόνα της αλλάζει, θα πρέπει λοιπόν να συνειδητοποιήσουμε πού βρισκόμαστε και να καταλάβουμε ότι χρειαζόμαστε νέους μακροπρόθεσμους στόχους.

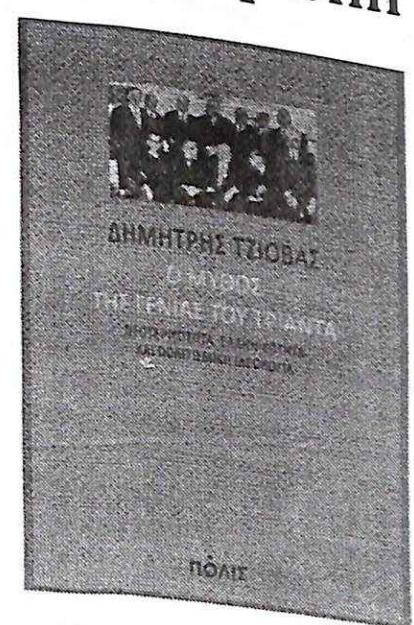
Τα Βρετανικά Πανεπιστήμια λειτουργούν ως αυτόνομοι οργανισμοί και κάθε τμήμα διατηρεί οικονομική αυτοδυναμία και αυτοτέλεια. Θέλετε να σχολιάσετε το νόμο που η ελληνική κυβέρνηση μέσα από παλινδρομήσεις επιχειρεί να εφαρμόσει;

Πράγματι ο νόμος ακόμη δεν εφαρμόζεται. Αυτό που συμβαίνει είναι μία παλινωδία. Ο νόμος, είτε καλός, είτε κακός πρέπει να εφαρμοστεί για να δούμε τις αδυναμίες του και τι μπορεί να γίνει. Η αντίληψή μου είναι ότι η μεταρρύθμιση στην ανώτατη ελληνική εκπαίδευση πρέπει να αρχίζει από τα κάτω προς τα πάνω και όχι από τα πάνω προς τα κάτω. Επειδή συμμετείχα σε διάφορες αξιολογήσεις μπορώ να πω ότι το πρώτο πράγμα που επισημαίνουν όλοι οι συνάδελφοι είναι ο υπερβολικός βαθμός φοιτητών. Δεν μπορούν να γίνουν μαθήματα με τριακόσια και τετρακόσια άτομα. Είναι αδύνατον.

Πρέπει λοιπόν να καθορίσουμε τα βασικά. Ποια είναι η αναλογία διδασκόντων και διδασκόμενων, πόσους φοιτητές μπορεί να δεχθεί ένα τμήμα; Πόσους απόφοιτους μπορεί να σηκώσει η ελληνική αγορά σε κάποιους τομείς; Θα πρέπει επίσης να ξεκινήσουμε από θέματα όπως η οικονομική διαχείριση ή η ασφάλεια, αφού υπάρχουν αίθουσες χωρίς βασικές ευκολίες επειδή τις ξηλώνουν και τις κλέβουν.

Θεωρείτε ότι είναι και πρόβλημα διοίκησης; Γιατί πολύς λόγος γίνεται προς αυτή την κατεύθυνση.

Η διοίκηση χρειάζεται ανθρώπους με εμπειρία για τον τρόπο διαχείρισης ενός πανεπιστημίου. Αυτοί που έχουν την ευθύνη των αγγλικών πανεπιστημίων είναι πανεπιστημιακοί μεν, αλλά πλέον έχουν εξελιχθεί σε μάνατζερ. Να σκεφθείτε ότι ο πρύτανης του δικού μου πανεπιστημίου πληρώνεται μισό εκατομμύριο λίρες σχεδόν. Δεν θα μπορεί πια το ελληνικό πανεπιστήμιο να διοικηθεί με τον



ίδιο τρόπο. Αυτοί που θα το διοικήσουν θα προέρχονται από την ίδια την πανεπιστημιακή κοινότητα. Είναι πολύ δύσκολο να έρθει κάποιος να γίνει πρύτανης σε ελληνικό πανεπιστήμιο, γιατί δεν θα υπάρχει ούτε το οικονομικό κίνητρο, ούτε η ευελιξία. Και τα βρετανικά πανεπιστήμια έχουν βέβαια έναν πρύτανη, αλλά διαθέτουν και μία ομάδα ανθρώπων γύρω του με τρομερή εμπειρία. Εδώ τα πάντα κρίνονται με βάση δείκτες απόδοσης, οι οποίοι στην Ελλάδα δεν υπάρχουν. Χρειάζεται μεγάλη διοικητική υποδομή. Πρώτα λοιπόν αργά και σταθερά βήματα και μετά η διοικητική αλλαγή. Ακόμη και αν αλλάξει η διοίκηση, δεν θα πάψουν να υπάρχουν πανεπιστήμια που δεν θα μπορούν για παράδειγμα να αγοράσουν βιβλία. Να δούμε επίσης τις συνεργασίες των πανεπιστημίων. Στην Αγγλία συνεργάζονται μεταξύ τους, ακόμη και με πανεπιστήμια σε άλλες ηπείρους. Στην Ελλάδα πρέπει να υπάρξει η συνεργασία όχι μόνο των τμημάτων, αλλά και των πανεπιστημίων. Να ξεκινήσουμε από εφικτά πράγματα, όχι μαξιμαλιστικά. Όταν όμως υπάρχουν συγγενείς αντιδράσεις, δεν μπορεί να προχωρήσει τίποτα.

(ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΣ ΑΓΩΝ ΤΡΙΤΗ 1 ΜΑΙΟΥ 2012)

Σ.Σ.: Ο Δημήτρης Τζιόβας είναι υποψήφιος στα βραβεία του περιοδικού «Διαβάζω», στην κατηγορία των Δοκιμίων και Μελετών, που θα γίνει στην Αθήνα στις 6 Ιουνίου.

Μια επιτυχία του θα την χαρούμε κι εμείς όσο κι ο ίδιος.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας»

Άρχισε να παίρνει σάρκα και οστά το φιλόδοξο όνειρο του Προέδρου Γεωργίου Δούβλη και της Διαχειριστικής Επιτροπής της κλειστής πλέον ονομαστής Λαμπριαδείου Οικουρικής σχολής στα Άνω Πεδιανά.

Πρόκειται για μια συνεργασία της Σχολής που θα ρήμαζε, με το τμήμα **Βιολογικών Εφαρμογών και Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων**.

Πρόεδρος του Τμήματος είναι ο καθηγητής **Γ. Θωφρωνίτης** και την πρωτοβουλία της οργάνωσης είχε ο **αναπληρωτής Καθηγητής Λειτουργικής Οικολογίας Τζων Χάλεϋ**.

Στα πλαίσια αυτής της συνεργασίας φιλοξενήθηκαν στις 22-28 Απριλίου στους χώρους της Σχολής έξι φοιτητές του Πανεπιστημίου της Κάμπρια της Αγγλίας με τον καθηγητή τους



Ο καθηγητής Τζων Χάλεϋ, η κα Βώκου, το ζεύγος Βέργου με την Ελένη Δούβλη.

Αντρίου Ράμση και δώδεκα φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Κοντά τους, η πολυτιμότερη και προθυμότερη Κατωσουδενιώτισσα **Καλλιόπη Στάρα** που ανέλαβε την ευθύνη της μετάφρασης, μαζί με το σύζυγό της Ρήγα Τσακίρη. Εκτός από τα μαθήματα στις αίθουσες της Σχολής οι φοιτητές περιηγήθηκαν το Ζαγόρι και εντυπωσιάστηκαν παρατηρώντας και μελετώντας την πλούσια Βιοποικιλότητα των ειδών της πανίδας και χλωρίδας του τόπου.

Επίσης έγιναν δύο διαλέξεις στην μεγάλη αίθουσα του Πνευ-

«Π.Α.Λ.Α.Σ.Ο.» (Πανεπιστημιακός Λαμπριαδείος Σταθμός Οικολογίας)

ματικού Κέντρου του χωριού. (Κτίριο Παρθεναναγωγείου και κατόπιν Λαμπριαδείου Σχολής), με συμμετοχή φίλων και χωριανών και έγιναν ενδιαφέρουσες συζητήσεις και τοποθετήσεις.

Θέμα της πρώτης διάλεξης: «**Ανάπτυξη και Βιοποικιλότητα**» που ανέπτυξε με γλαφυρό τρόπο ο Άγγλος Καθηγητής. Ενδιαφέροντα όσα συζητήθηκαν, οικοτουρισμός, εκπαίδευση, οικολογικές υπηρεσίες, αειφορία με σεβασμό στην οικολογία με σχεδιασμό και σκέψη, κ.ά.

Το δεύτερο θέμα: «**Διαχείριση φύσης στην Ελλάδα**» (Δέκα χρόνια λειτουργίας των φορέων διαχείρισης προστατευόμενων περιοχών. Μία αποτίμηση) ανέπτυξε η κ. **Δέσποινα Βώκου** κα-

Φορέα διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Β. Πίνδου κ. **Στέργιος Βέργος**.

Ύστερα κι όπως συνηθίζουν οι πρόθυμοι και φιλότιμοι συνδιοργανωτές δηλ. τα μέλη του πολιτιστικού συλλόγου Πανωσουδενιωτών, στην τραπεζαρία της Σχολής οργάνωσαν μια θαυμάσια λαϊκή μουσική βραδιά που ενθουσίασε όλους.

Παραβρέθηκε κι ο Δήμαρχος με το Δ.Σ. Έτσι καθώς το κρασί έρεε άφθονο το κέφι κι ο χορός συνεχίστηκε ως τις μικρές ώρες. Σημαντική η βοήθεια του προέδρου του χωριού, του ακούραστου Λεωνίδα Δεμάτη.

Πρωτομαγιάτικο

Ελένης Οικονομίδου-Δούβλη

Πρωτομαγιά! Η φύση ολάνθιστη στην πιο καλή της ώρα. Χρόνια πολλά, ταπεινό χαμογέλι, ματωμένη παπαρούνα, κάτασπρη μαργαρίτα.

Χρόνια πολλά ντελικάτη μυρωμένη βιολέτα, ντροπαλό μανουσάκι, ζηλευτό τριαντάφυλλο.

Οργιάζει το πράσινο, σε ζαλίζουν οι μυρωδιές, σε ξεκουφαίνει πρωί πρωί ο μοναχικός κούκος, σου τραγουδούν οι αηδονομφλίες, σε χαϊδεύουν προκλητικά οι ηλιαχτίδες, σου ανακατεύει τα μαλλιά δροσάτο το αεράκι, όλα σε καλούν στην Άνοιξης το γιορτάσι.

Πόσο μακρινά μου φαίνονται τα χρόνια εκείνα της νιότης τα μοσχομυρισμένα που σκαρφωνόμαστε πρωτομαγιά σαν κατσίκια, σ' απότομες πλαγιές, που κυλιόμαστε ανέμελα στο παχύ χορτάρι κάποιου άσημου κι ανώνυμου λιβαδιού, έτσι για το καλό.

Γυρνούσαμε το βράδυ κατάκοποι, αλλά χαρούμενοι κι ευτυχισμένοι, κρατώντας στα χέρια μας ένα φτωχό αγριολούλουδο, μ' ανθισμένα της νιότης τα μεταξένια μας μαλλιά απ' τις αγνές κάτασπρες μαργαρίτες, καμαρώνοντας στ' αδέξια παιδικά χέρια, το στεφάνι το απλό και το άτεχνο με το «μάη» για να στολίσουμε την πόρτα του πατρικού σπιτιού και να φέρει χαρά και μύρα ανοιξιάτικα και δροσιά στο μόχθο και τη ζωή τη δύσκολη της μάνας και του πατέρα!

Αλήθεια πόσο απλή ήταν η ευτυχία!

Και σήμερα; Πρωτομαγιά και πάλι, κι εμείς κλεισμένοι στον εαυτό, άκεφοι, αγέλαστοι, ανέκφραστοι, βιαστικοί κι αφηρημένοι, ναρκωμένοι λες απ' το χειμώνα και της «κρίσης» την παγωνιά ούτε που υποπτεύαμε τον οργασμό της φύσης! Το μυστικό της κάλεσμά βρίσκεται τ' αυτιά μας κλειστά και το μυαλό φευγάτο.

Πόσο φτωχύνουμε τη ζωή μας. Προγραμματισμένοι κυριολεκτικά, χωρίς την πολυτέλεια έστω και της ονειροπόλησης.

Γιατί στις μέρες μας πάψαμε και να ονειροπολούμε. Δεν έχει θέση τ' όνειρο στο καθημερινό μας άγχος, που στερεύει κάθε ίχνος χάρης κι ομορφιάς. Άπιαστα και μακρινά μοιάζουν τα όνειρά μας, νεράκι που κυλά και φεύγει μεσ' απ' τις χούφτες μας κι ας προσμένουμε να ξεδιψάσουμε απ' αυτό.

Ας σταθούμε λίγο! Κι ας ανασάνουμε βαθιά τις μοσχοβολιές της Πλάσης.

Ας κάνουμε ένα μικρό λουλουδένιο σταθμό για μια ανάσα, για μια στιγμούλα πολύτιμης γαλήνης και ξενιοαστής «για ένα τριαντάφυλλο και κλαρί χλωρό».

Ελένη Δούβλη

Θα ήθελα να σταθώ στην αφιλοκερδή προσφορά της κ. Καλλιόπης Στάρα που είναι διδάκτωρ Πολιτισμικής οικολογίας και έχει εκπονήσει τη διατριβή της με θέμα «**Τα ιερά δάση του Ζαγοριού**», όσο και του Πανωσουδενιώτη φιλόλογου, Λαογράφου και Ερευνητή Βαγγέλη Παπιγκιώτη.

Είναι νέοι επιστήμονες που τόσο χρειάζεται το Ζαγόρι και οφείλει να αγκαλιάσει και να στηρίξει.

Αξίζουν συγχαρητήρια στο δραστήριο σύλλογο καθώς στο πλευρό της Διαχειριστικής Επιτροπής της ΛΟΣ βοηθά για την υλοποίηση του φιλόδοξου προγράμματος.

Βιβλιοπαρουσίαση

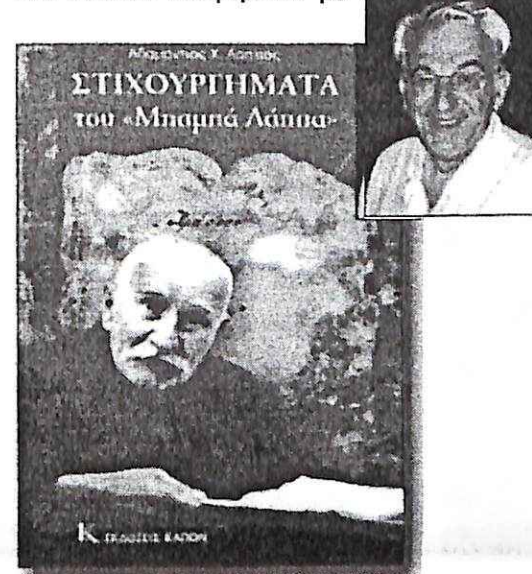
Χαράλαμπος Μουτσόπουλος

Στιχουργήματα του «Μπαμπά Λάππα»

(Εκδόσεις «Καπόν», Αθήνα 2012)

Γράφει η **Ε. ΣΗΜΑΝΤΩΝΗ-ΜΠΟΥΡΝΙΑ***

Όπως κάθε λαός, έτσι και κάθε οικογένεια έχει τη δική της μυθολογία, με τους «ήρωές» της, μορφές «εξέχουσες» που γιαγιάδες και μανάδες πρόβαλλαν ως παράδειγμα και έμπνευση για τα θλαστάριά τους, αλλά και με τους αποδιοπομπαίους τράγους της, η δράση των οποίων αναφερόταν με



φρίκη, ως παράδειγμα προς αποφυγήν, όταν δεν αποκρυβόταν με επιμέλεια. Οι περισσότεροι από εμάς μεγαλώσαμε με αυτές τις οικογενειακές ιστορίες, συχνά μάλιστα τις προτιμούσαμε ακόμα κι από τα πιο συναρπαστικά παραμύθια, λίγοι όμως είχαμε την τύχη να θρούμε καταγεγραμμένα κατάλοιπα της οικογενειακής μας μυθολογίας κι ακόμα λιγότεροι είχαμε το μεράκι να την κάνουμε προσιτή στο ευρύτερο κοινό.

Ο επιμελητής της έκδοσης Στιχουργήματα του «Μπαμπά Λάππα», καθηγ. Χ. Μουτσόπουλος, ευτύχησε να έχει θυμόσοφο πρόγονο με χαρακτηριστική σκαπτική δθάθεση και φυσική τάση προς την έμμετρη έκφραση, που για δικούς του λόγους αποφάσισε να καταγράψει μνήμες και στιχουργήματα: αλλά και ο Μπαμπά-Λάππας, αν και άτεκνος, είχε την τύχη να αποκτήσει πνευματικό απόγονο που κληρονόμησε την έντονη κριτική διάθεση του θείου του, και που, για δικούς του επίσης λόγους, αποφάσισε να αφήσει για λίγο στην άκρη την περιποπούδαστη και παγκοσμίως αναγνωρισμένη ιατρική του έρευνα και να μας καταστήσει κοινωνούς των έμμετρων ιστοριών που «έθρεψαν» τα παιδικά του χρόνια.

Μια πρώτη ματιά στη φωτογραφία του συγγραφέα/ποιητή, που στολίζει το εξώφυλλο της πολύ φροντισμένης έκδοσης των «Στιχουργημάτων», παρουσιάζει την τυπική εικόνα ενός γλυκύτατου παππού, όπως όλοι θα τον ονειρευόμασταν. Προσεκτικότερη όμως

παρατήρηση αποκαλύπτει βλέμμα υπερβολικά ζωηρό και διεισδυτικό, εντελώς ασύμβατο προς τη μισογερμένη στάση, τις ρυτίδες, τα λευκά μαλλιά και το μουστάκι. Θα πρέπει κανείς να προχωρήσει στην ανάγνωση του βιβλίου για να διαλευκανθεί η αιτία της «διαταραγμένης τάξης» που δημιουργεί η πρώτη αυτή φωτογραφία: Ο μπαμπά Λάππας γέρασε μόνο στη μορφή! Το μαυλό και η διάθεσή του παρέμειναν για πάντα νεανικά και ακμαία.

Τα στιχουργήματα του δύσκολα θα διεκδικούσαν ποιητικές δάφνες έχουν όμως την αμεσότητα, το σφρίγος και την ειλικρίνεια που χαρακτηρίζουν τη δημοτική ποίηση. Το ιδιαίτερο ενδιαφέρον τους βρίσκεται στο ότι μέσα από αυτά αποκαλύπτεται μια εποχή, ένας κοινωνικός χώρος και ένας εντελώς ιδιότυπος ανθρώπινος χαρακτήρας. Ο αναγνώστης αποκομίζει την εντύπωση ότι ο συγγραφέας είχε μια εντελώς προσωπική αντίληψη πραγμάτων, ένα σχέδιο για τη ζωή του που προσπάθησε να ακολουθήσει πιστά, παρά τις εξωτερικές αντιξοότητες. Πώς αλλιώς να εξηγηθεί κανείς ότι ένας έφηβος, χωρίς πιεστικές ανάγκες βιοπορισμού, εγκαταλείπει το σχολείο επειδή δεν συμφωνεί με τον τρόπο διδασκαλίας; Πώς δικαιολογείται ένας άνδρας στην ακμή του να παραχωρεί τη διεύθυνση της οικογενειακής επιχείρησης στα νεώτερα μέλη της οικογένειας, ενώ ο ίδιος αποσύρεται στην απόλαυση της ανάγνωσης και συγγραφής; Πώς τέλος ένας pater familias –έστω και εξ ανάγκης– μένει κλεισμένος όλη την ημέρα στην κάμαρά του, μετέχοντας επιλεκτικά στην καθημερινότητα της οικογένειας; Μέσα από τα στιχουργήματα του μπαμπά-Λάππα, προβάλλει η ισχυρή πεποίθησή του για τη ματαιότητα της ανθρώπινης κατάστασης, για τη γελοιοτητα των διεκδικήσεων και φιλοδοξιών των ανθρώπων. Κάθε γραμμή πεζού ή έμμετρου λόγου ξεχειλίζει από τη σκαπτική του διάθεση και την ικανότητα του συγγραφέα για αυτοσαρκασμό, μαρτυρώντας την οξυτάτη και πάντοτε σε εγρήγορση διάνοιά του.

Αναμφίβολα ο Αδαμάντιος Λάππας μέσα από τα δημοσιευμένα ποιήματά του μας αφήνει να διακρίνουμε λίγες μόνο όψεις της συναρπαστικής και εντελώς ιδιαίτερης προσωπικότητάς του. Όπως όμως μας πληροφορεί στην εισαγωγή ο καθηγ. Χ. Μουτσόπουλος, μέσα στα εννέα τετράδιά του που σώθηκαν, υπάρχουν πολλά ακόμη αδημοσίευτα ποιητικά και πεζά κείμενα που περιμένουν υπομονετικά τον εκδότη τους. Ιδού, λοιπόν, στάδιον δόξης λαμπρόν για τον μικρανεψιό του Αδαμαντίου Λάππα...

* Η κ. Ε. Σημαντώνη-Μπουρνιά είναι Καθηγήτρια Κλασσικής Αρχαιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΕΚΛΟΓΕΣ ΣΤΟΝ ΚΥΝΗΓΕΤΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Μία εβδομάδα πριν από τις Βουλευτικές Εκλογές έγιναν και οι εκλογές για τον Κυνηγετικό Σύλλογο Ζαγορίου για την ανάδειξη μελών Διοικητικού Συμβουλίου και Εξελεγκτικής Επιτροπής.

Άδεια κυνηγού έβγαλαν εφέτος πάνω από 400 άτομα ζαγορίσιοι και μη... Ψήφισαν όμως αρκετά λιγότεροι στον κάμπο της Ντοβράς. Ο τέως Πρόεδρος και σημερινός αντιδήμαρχος Σωτήρης Ζαμπακόλας, δάσκαλος από τους Ασπραγγέλους πήρε τους περισσότερους σταυρούς. Δεύτερος ο ηλεκτρολόγος Νίκος Γράβος από τις Καρυές. Τρίτος ο Νικηφόρος Αθανασίου από τους Ασπραγγέλους. Τέταρτος ο Γιάννης Μυλωνάς από το Μανασσή. Πέμπτος ο Γιάννης Ξήτας από το Ανατολικό Ζαγόρι. Έκτος ο Γιάννης Τσαπούνης από τη Βίτσα. Έβδομος ο Σωτήρης Νόνας από το Σκαμνέλι. Όγδοος ο Θεόδωρος Πάσχος από το Τσπελόβο. Ένατος ο Γιώργος Κούγκουλης από τον Άγιο Μηνά.

Στην εξελεγκτική επιτροπή εξελέγη πρώτος σε σταυρούς ο συνάδελφος Χρήστος Ράπτης από το Καπέσοβο και ισοψήφισαν στη δεύτερη θέση ο καθηγητής Κώστας Πολύζος από το Ηλιοχώρι με τον Σπύρο Παππά του Κων/νου από τις Καρυές.

Την επόμενη θέση κατέλαβε ο Ευστάθιος Βασδέκης του Παναγιώτη από τη Βίτσα.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΠΑΝΖΑΓΟΡΙΣΙΑΚΟΣ

Η ποδοσφαιρική ομάδα μας, ο Πανζαγορισιακός, τερμάτισε με επιτυχία την πορεία της στο Τοπικό Ερασιτεχνικό Πρωτάθλημα. Συμμετείχε στον Α' όμιλο των 14 ομάδων της Γ' Κατηγορίας και τερμάτισε στην 4η θέση. Πρώτος ο ΠΑΟ Κόνιτσας (βαθμοί 65), δεύτερο το Περιστέρι (βαθμοί 63), τρίτος ο Δαβάκης (βαθμοί 60) και τέταρτος ο Πανζαγορισιακός με 47 βαθμούς. Η ομάδα μας έβαλε 62 γκολ και δέχτηκε 35. Πολλά τα 35 που δέχτηκε και αρκετά τα γκολ που πέτυχε. Συγχαρητήρια στην ομάδα και στους παράγοντες.

Το περιοδικό μας εύχεται στους αθλητές «Καλό καλοκαίρι» και επιτυχία στις σπουδές τους. Για την επόμενη αγωνιστική περίοδο εύχεται νίκες και ανέγερμα στην Β' Ερασιτεχνική Κατηγορία. Στο Δ.Σ. του συλλόγου, τους προπονητές και τους λοιπούς παράγοντες εύχεται «Καλό καλοκαίρι» και επιτυχίες στην επόμενη αγωνιστική περίοδο.

Τέλος κάνουμε έκκληση του χρόνου να βρεθούν και άλλοι χορηγοί να βοηθήσουν μαζί με τον Δήμο Ζαγορίου, ώστε η ομάδα απερίσπαστη από τέτοια προβλήματα να παίξει καλό ποδόσφαιρο και να εκπροσωπήσει επάξια το Ζαγόρι.

«Το Ζαγόρι μας»

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

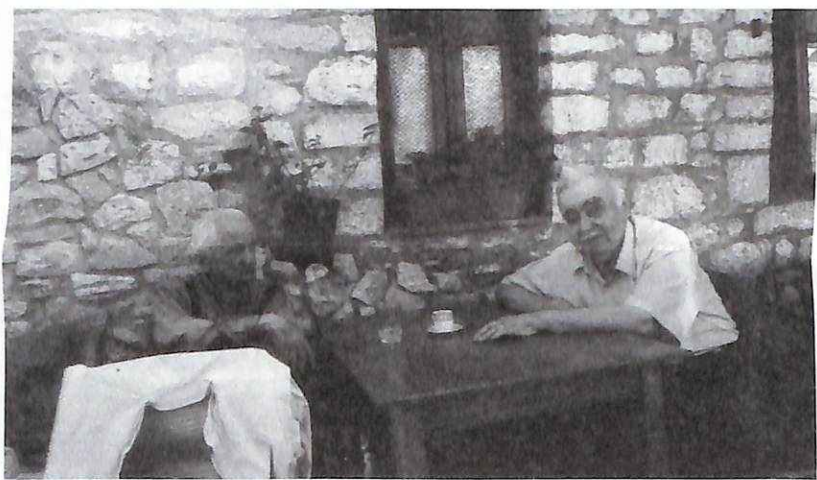
ΜΙΧΑΗΛ Γ. ΚΟΜΠΑΡΟΣ

Συνήθιζα από τη βεράντα του σπιτιού μου, να τον βλέπω συχνά σε κάποιο από τα παγκάκια του γειτονικού μου Άλσους. Εκεί είχαμε, πέρα από τις αλληλοεπικοινωνίες στα σπίτια, τ' ανεπίσημα ραντεβού μας.

Τότε έσπευσα αμέσως να κατεβώ προς συνάντησή μας. Γιατί ο Μιχαλάκης δεν ήταν μόνο ο αγαπητός μου εξάδερφος και η συμπάθεια όλης της οικογένειάς μας. Δεν ήταν ο τυχαίος και ο οποιοσδήποτε, ήταν ο άνθρωπος που ο καλός του χαρακτήρας, τον έκανε να ξεχωρίζει κι έτσι να επιδιώκει ο καθείς μας, την ευχάριστη και χρήσιμη παρέα του.

Ευχάριστος, προσηνής, έντιμος, νουνεχής, αξιόμαχος για το δίκαιο και εποικοδομητικός τόσο για το χωριό μας, που υπεραγαπούσε, όσο και για την κοινωνία ευρύτερα, που από ορισμένα συνδικαλιστικά της πόστα την υπηρετούσε με συνέπεια και υπευθυνότητα (σύμβουλος στο χωριό μας, συνδικαλιστής στο ΤΕΒΕ κ.α.). Διακρινόταν παντού για τον ντόμπρο, ελίκρινη και ωμό καμιά φορά χαρακτήρα του και τις αμετακίνητες θέσεις που κρατούσε προκειμένου να υπερασπιστεί και να υποστηρίξει κάποιον δίκαιο στόχο. Ήταν τόσο παγιωμένες και αμετακίνητες οι θέσεις του σ' αυτά που κάποιες φορές επαραξηγείτο από ανθρώπους βέβαια που είχαν μάθει να υπηρετούν τις ποικίλες σκοπιμότητες, ιδιοτελείς σκοπούς και συμφέροντα. Ο Μιχαλάκης μας ήταν πράγματι ένας ακραιφνής και άδολος χαρακτήρας, αλλά για κοινωνίες τέλειες «κι αγγελικά πλασμένες»! Και η κοινωνία μας ήταν τόσο διάτρητη, που καθυστερούσε τον κάθε Μιχαλάκη μαχητικό, πείσμονα, άκαμπρο και παρεξηγισμό καμιά φορά.

Εκεί στο παγκάκι και τι δεν λέγαμε... Από τη ζωή της παιδικής μας ηλικίας,



Με τον σεβαστό μας δάσκαλο-ποιητή Φρ. Τζιόβα, πέρυσσι τον Αύγουστο στο χωριό μας. (Από αρχείο του Μάκη Κομπάρου)

ως τις σημερινές επώδυνες κοινωνικοπολιτικές εξελίξεις. Διακόπταμε μονάχα, όταν ξαφνικά με ρωτούσε «τι ώρα είς μωρέ Φώκο», γιατί έπρεπε να πάει για τα φάρμακα, που του ετοίμαζε η Ιώβεια και αιώνια Κίκη, η γυναίκα του.

Η ζωή του πέρασε δίχως ιδιαίτερα βιωματικά προβλήματα και κοινωνικά σκαμπανεβάσματα. Ήταν ομαλή, δίχως σοβαρές ελλείψεις ή πλεονάσματα, μικροαστική. Ο πατέρας του ο μπάρμπα Γούλας, εύστοφος και σοβαρός –παλιακών– ηθικών αρχών, διατηρούσε από τα χρόνια του χωριού ακόμη, ένα καλό και αρκετά εύπορο για την εποχή του εδωδιμοπωλείο στο Γυαλί-Καφενέ, που μετά το Γυμνάσιο και το στρατό παρέλαβε ο Μιχαλάκης.

Μετά ο Τάκης, ο μεγάλος του αδερφός με την ερασιμότητά Γεωργία και τον Γιωργάκη, ταμειακός κι ύστερα η καλοτάτη Ελεονώρα, που μετά το χαμό της μάνας του Ανδρομάχης, ανέλαβε τη φροντίδα και το πηρέτιο του σπιτιού, η οικογένεια του λεβέντη θείου του Αλέξανδρου Κομπάρου και της θείας του Αναστασίας Ζατζηβασιλέκη, με τον Βύρωνα, τον Μάκη και τη Φούλα όλοι τους αγαπημένοι και αδελφωμένοι. Ύστερα ερχόμασταν εμείς οι μακρινότεροι συγγενείς, οι Κορελαίοι. Και μετά... η Ισπανική μοτοσικλέτα, δώρο του μακαρίτη Φράνκο προς το Γυαλί-καφενέ! Όταν περνούσε ο Μιχαλάκης με τη μοτοσικλέτα, καμαρωτός και βροντερός από το Γυαλί-Καφενέ, εσείετο ολόκληρη η περιοχή, λες και περνούσε ολόκληρη Ισπανική στρατιά. Είχα την «τύχη» να φτάσω καθισμένος πίσω του, σπιθολημένος, καπνιστός και βροντοβαρεμένος στη Ζίτσα.

Γυρίζοντας από εκεί μαινομένη η μοτοσικλέτα, ξετινάζοντας ένθεν κακείθεν, πέτρες και σπίθες και δίχως να ξέρει διόλου Ελληνικά... παίρνει χοροπηδώντας από πεζούλι σε πεζούλι, την κατηφόρα της Καρίτσας. Όταν έφτασε τελικά στα Γιάννινα, άναψα μια λαμπάδα σαν το μπόι μου στον Αγιώργη, ήταν σαν να γύριζα σώος και αβλαβής από το Βιετνάμ!

Μετά «εισέβαλε» στη ζωή του από το κοντινό μας Πάπιγκο, η συμπαθε-

στάτη και ενδεδειγμένη για τις ανατολικές συνήθειες του Μιχαλάκη, Κλεονίκη. Ακολουθούν τα δύο παιδιά, ο Χρυσόστομος και η τρισαριτωμένη Ανδρομάχη, η αδυναμία της θείας μου Μερσινιάς, (ξαδέρφη της γιαγιάς της), επειδή είναι φτυστή η γιαγιά της. Και κει που πήγαιναν όλα ρολόι, τα πρώτα σύννεφα υγείας στον οικογενειακό ουρανό. Ο γιος του ο Μάκης έπασχε από κάποιο σύμπωμα νευρικού παροξυσμού. Και τι δεν έκανε ο «μαύρος» ν' αντιμετωπίσει τούτο το πρόβλημα! Τελικά το παιδί χάθηκε. Ήταν ένα οδυνηρότατο πλήγμα για τους γονείς του και όλους μας, που ουδείς μπορούσε να κάνει κάτι. Ο Μιχαλάκης, το πήρε κατάκαρδα και ενώ έκανε το παν για την εξυγίανσή του, τούχε σφηνωθεί ιδιοληπτικός η ιδέα της ενοχής, ότι κάτι δεν έπραξε σωστά. Κι αυτό δυστυχώς ήταν και το τέλος του. Σιγά-σιγά μαράζωνε, ώσπου έφυγε Μάρτιος 2012, από νευρική ανεπάρκεια.

Ήταν ένα χρήσιμο μέλος της κοινωνίας μας ο Μιχαλάκης, που εξέπεμπε προπαντός ήθος, ευγένεια, αλληλεγγυότητα και άπειρη καλοσύνη.

Η θεία πρόνοια ας τον κατατάξει στην εκεί παροικία των Ασπραγγέλων, στις αγκάλες της μάνας του, που τον άφησε μικρό, στον πατέρα του, τον Τάκη, των συγγενών και χωριανών μας.

Αντίο Μιχαλάκη, η παρουσία σου εδώ, θα μείνει βαθειά στη μνήμη μας.
Φωκίων Καψάλης

Εις Μνημόσυον Αιώνιον

ΑΝΤΙΓΟΝΗ ΖΗΚΟΠΟΥΛΟΥ



Στις 4 του Μάρτη έφυγε από τη ζωή η **Αντιγόνη Ζηκοπούλου**, η θεία μου η Αντιγόνη αδελφή της μητέρας μου, ή απλά η Αντιγόνη όπως τη φωνάζαμε εγώ και τα αδελφια μου μέχρι τα 92 της που πέθανε.

Ήταν για μένα το αποκούμπι και η παρηγοριά μου εδώ και δεκαέξι χρόνια από τότε που έχασα την αγαπημένη μου μητέρα την Ευανθία. Ήταν το στήριγμα του πατέρα μου του Κάκη και η έγνοια της την έκανε πρωί-πρωί στο χωριό να έρθει σπίτι για να δει αν τραβήχτηκαν

τα κουρτινάκια, σημάδι πως ο πατέρας μου ξύπνησε. Μας είχε όλους στην έγνοια της γιατί πολύ νωρίς είχε χάσει και εκείνη το σύντροφο της ζωής της το Γιάννη και ήξερε τι πάει να πει πόνος, στέρηση, θλίψη.

Στάθηκε βράχος ακλόνητος στις δύο της κόρες την Ουρανία και την Ευρύκλεια στα δύσκολα χρόνια της ορφάνιας τους. Τις μεγάλωσε με στοργή και αγάπη αλλά και αυστηρότητα και τις είδε παντρεμένες και έσφιξε στην αγκαλιά της εγγόνια και δισέγγονα.

Αντιγόνη μου αγαπημένη! Τι να θυμηθώ πρώτα και τι ύστερα απ' όσα έζησα και έμαθα κοντά σου. Τους πανσέδες που φυτεύαμε μαζί κάθε Απρίλη, το δαμάσκηνο το γλυκό κάθε Σεπτέμβρη όχι στην ηλεκτρική κουζίνα αλλά στην μπαγράτσα, την προσπάθειά σου να με μάθεις ν' ανοίγω φύλλα για πίτα που ποτέ δεν έμαθα και δεν άνοιξα, το καφεδάκι μας στην αυλή σου, τις λαλαγιέτες τα Χριστούγεννα, την κρασοπατάρα τη Μ. Παρασκευή ή κι άλλα κι άλλα πολλά.

Όλα αυτά τα τόσο απλά, τα τόσο πεζά για κάποιους άλλους, λειτουργούν για μένα ως σταθερές αξίες που με δυναμώνουν σε τούτους τους δύσκολους καιρούς και με οδηγούν και εμένα σ' αυτά τα πρότυπα χαρακτήρα και ζωής, που χωρίς να το θέλετε περάσατε εσείς οι παλιές Ζαγορίσιες γυναίκες σ' εμάς τις νεότερες.

Αντιγόνη, θεία μου. Δεν πρόλαβες φέτος να ακούσεις τον κούκο. Αυτός όμως ήρθε και λαλάει και φέτος.

Είμαι όμως σίγουρη πως εκεί στο ευλογημένο χώμα του χωριού μας του Παπίγκου όπου αναπαύεσαι δίπλα από την αδελφή σου και μητέρα μου Ευανθία θα φτάνουν ως εσένα από τον Κούκο και το λάλημα του κούκου και το δροσερό αεράκι της Αστράκας καθώς αγναντεύεις την Ανατολή.

Κι εγώ θα έρχομαι και θ' ανάβω το καντήλι σου, και θα ποτίζω και τους πανσέδες που η Ευρύκλεια γέμισε το μνήμα σου και θα σου μιλώ όπως ξέρω εγώ, έτσι όπως 16 χρόνια μιλάω δίπλα στη μάνα μου.

Και νάσαι σίγουρη ότι ποτέ δε θα σε ξεχάσουμε, δεν θα σε ξεχάσω γιατί υπήρξες σ' όλη σου τη ζωή απλή γυναίκα του χωριού, αγαπητή σε όλους τους χωριανούς σου, με το σπίτι σου πάντα ανοιχτό με τον καλό σου λόγο και το απέραντο περίσσευμα αγάπης για μας τους κοντινούς σου που μέχρι τελευταία στιγμή μας το έδειχνες.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού μας που σε σκεπάζει.

Θα σε θυμάμαι πάντα

A.X.Σ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

στους συγγενείς της.

Συλλυπητήρια

– Ο καταγόμενος από το Τρίστενο Ζαγορίου συμπαθέστατος 86χρονος καλονοικόκρης **Μπάμπης Μαντέλος**, απεβίωσε τη Μ. Παρασκευή 13-4-2012 στην Αθήνα. Πάνδημη έγινε η κηδεία του την Τρίτη της Πασχαλιάς. Θερμά συλλυπητήρια στην πανωραβενιώτισσα σύζυγό του Τούλα Απ. Νόγα και λοιπούς συγγενείς...

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ

Γεννήσεις

– Το Ζαροπουλείκο αναεώνεται. Μεγαλώνει! Στις 30/3/ 2012 πήρε θέση στο Ζαροπουλείκο ο Χρίστος ο νεότερος (σίγουρα αυτό θα είναι το όνομά του), ο πρωτότοκος γιος του αγαπημένου ζεύγους **Ορέστη και Δήμητρας Γκανιάτσα**.

Στους ευτυχείς γονείς ευχόμαστε να χαίρονται και να καμαρώνουν το νεογέννητο μέλος της οικογένειάς τους, στον δε παππού Χρίστο

Για την Ευαγγελίστρια Άνω Πεδινών

Με κάθε μεγαλοπρέπεια γιορτάστηκε φέτος η γιορτή του Ευαγγελισμού στο μοναστήρι της Ευαγγελίστριας στα Άνω Πεδινά.

Στην επιτυχία συνετέλεσε η οικονομική στήριξη από την γνωστή ψυχίατρο κ. **Αντα Αθανασίου Φωτιάδη** στη μνήμη των γονέων της.

Προσέφερε επίσης το καθιερωμένο από το «Ίδρυμα Αθανάσιος Φωτιάδης» χρηματικό ποσό στην φοιτήτρια της Κτηνιατρικής Μαρία Τσελίκη το γένος Δεμάτη.

Επίσης αξίζει να αναφερθεί η ολοπρόθυμη χορηγία του ζεύγους **Τζομπανιδή**.

Οι προσκυνητές, περί τα 350 άτομα, γεύτηκαν το παραδοσιακό φαγητό βακαλάο και γίγαντες και άφθονο κρασί και ενθουσιάστηκαν με την ανακαίνιση του μοναστηριού και το πραγματικά αρχοντικό «αρχονταρίκι» όπως και με την ιδιαίτερη παρουσία της μοναχής μας της αγιογράφου Ευφημίας.

Το μοναστήρι εξακολουθεί να έχει πολλές ανάγκες και η ελάχιστη προσφορά είναι σημαντική για την Ευαγγελίστρια.

Ελένη Δούβλη

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στα εξαδέλφια μας Χάρη και Κατίνα **Σούζου** για τους αρραβώνες της μοναχοκόρης τους και πολυαγαπημένης μας ανηψιάς **Αριστέας**, δασκάλας με τον Μηχανολόγο Καθηγητή **Βαγγέλη Αθανασίου**.

Καλά στέφανα.

Γιώργος-Ελένη Δούβλη
Δημήτρης-Ντίνα Τόμου
Μιχάλης Οικονομίδης

Νέοι επιστήμονες

– Ο **Χρήστος Ζαμπακόλας** από τους Ασπραγγέλους αφού τελείωσε το Τμήμα Αρχαιονομίας και Βιβλιοθηκονομίας στην Κέρκυρα ως υπότροφος Ερευνητής στο Ελληνικό Ινστιτούτο Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Σπουδών Βενετίας πήρε το μεταπτυχιακό και τώρα κάνει το Διδακτορικό με θέμα:

«Η παρουσία των Ηπειρωτών στην Βενετία 16ος-19ος αιώνας».

Ελένη Δούβλη

ΒΙΚΟΣ

Γάμοι

– Ο **Αποστόλης Ντινούλης** και η **Βασιλική Χρήστου** παντρεύτηκαν στα Γιάννενα. Να ζήσουν ευτυχισμένοι, χαρούμενοι και υγιείς.

Θάνατοι

– Η **Γλυκερία** το γένος **Φουντουρά** Επαμεινώνδα και της Ανδρονίκης που είχε γεννηθεί στις 6-4-1930, χήρα του Αλκιβιάδη Καρπούζη απεβίωσε.

Θερμά συλλυπητήρια σε παιδιά, εγγόνια, δισέγγονο και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΒΙΤΣΑ

Αρραβώνες

– Η **Ασημίνα Νταχρή** στα Κάτω Πεδινά και ο **Παναγιώτης Φραγκούλης** από το Σκαμνέλι αρραβωνιάστη-

και όλο το Ζαροπουλείκο να χαίρονται κι αυτοί το νέο μέλος της ευρύτερης οικογένειας.

Στ. Συκιώτης

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γεννήσεις

– Ο **Γιάννης** και η **Ρούλα Παπιγκιώτη-Αυλωνίτη** απέκτησαν κορούλα. Να τους ζήσει.

Ελένη Δούβλη

Συγχαρητήρια

– Θερμά συγχαρητήρια στους φίλους **Αλέκο** και **Βούλα Τσεκούρα** για τους γάμους της κόρης τους **Μελπομένης με τον Αλέκο Χρηστάκη**.

Ελένη Δούβλη

Θάνατοι

– Η γειτόνισσά μου **Ανδρομάχη Ευαγγέλου Κασαβριά** έφυγε, αφήνοντας πίσω της παιδιά κι εγγόνια.

Να της έχουν την ευχή.

Ελένη Δούβλη

Συλλυπητήρια

– Συλλυπητήρια στο **Λευτέρη Κασαβριά** για το θάνατο της γυναίκας του **Ευθαλίας**.

Ελένη Δούβλη

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γεννήσεις

– Στην αγαπημένη μας **Βαρβάρα Ζιάκκα-Κεκάκη** και στον σύζυγό της **Σταύρο Κεκάκη**, που έγιναν γονείς ενός χαριτωμένου κοριτσιού στις 27 Ιανουαρίου 2012, στα Γιάννινα, ευχόμαστε να τους ζήσει και νάναι γερό και τυχερό.

Οι γονείς

Κώστας-Φερενίκη Ζιάκκα

Οι θείοι

Στέφανος Ζιάκκας

- Εύη Ζητούνη

Ο θείος

Γεώργιος Ζιάκκας

καν. Θερμά συγχαρητήρια και καλά στέφανα.

Γιάννης και Αλεξάνδρα Κρασοπούλου

Γεννήσεις

– Η **Χαρά Καραγιάννη** και ο πιλότος **Άκης Χαλίδας** απόκτησαν στις 26-1-2012 ένα τρισαριθωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα. Τυχερό νάναι, με υγεία, χαρά, ευτυχία η ζωή του.

Γιάννης και Αλεξάνδρα Κρασοπούλου

ΒΡΥΣΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

– Ο **Δημήτρης Κυράτσης** και η **Ελένη Κουκουστρίκα** απόκτησαν υγιέστατο αγοράκι αρχές Απρίλη 2012 στα Γιάννενα. Να τους ζήσει.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΔΕΜΑΤΙ

Γεννήσεις

– Η **Αθηνά Μακροπούλου** και ο **Παύλος Ελ. Ντάφης** απόκτησαν στη Θεσσαλονίκη κορίτσι. Να τους ζήσει!

Βασίλης Σπύρου

ΔΙΠΟΤΑΜΟ

Αρραβώνες

– Η **Βαϊτσα Νούση**, κόρη της Μαρίας Πασχάλη, αρραβωνιάστηκε με το **Νάνο Βρετό** από το Ζυγό Καβάλας. Καλά στέφανα!

ΔΟΛΙΑΝΗ

Θάνατοι

– Στις 3 Μαΐου πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα ο **Θεοχάρης Γ. Γιαννώρος** συνταξιούχος υπάλληλος του ΟΤΕ 87 ετών. Στους οικείους θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ

Νέοι επιστήμονες

– Ο **Σωτήρης Καραϊσκος**, γιος του Ζαφείρη και της Κάλως Χρόνη απέκτησε το πτυχίο του Χημικού Μηχα-

νικού από το Πανεπιστήμιο Πατρών.

– Η γειτονοπούλα μου **Λαμπρινή Τζόκα** του Παναγιώτη και της Βαγγελίτσας πήρε το πτυχίο Διοίκησης Επιχειρήσεων από το ΤΕΙ Πατρών.

Στους νέους επιστήμονες και τους φίλους γονείς θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Ελένη Δούβλη

ΗΛΙΟΧΩΡΙ

Γεννήσεις

– Η **Ντιάνα Γιαννακού** και ο **Ευθύμιος Κίτσιος** χάρισαν στον Ηλία τους μια τρισαριθωμένη αδελφούλα στις 3 Απρίλη του 2012 στα Γιάννενα. Γερά και τυχερή η νεογέννητη...

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΚΑΛΟΥΤΑ

Θάνατοι

– Έφυγε από τη ζωή η **Στασινή Ευαγ. Ζώτου** σε ηλικία 81 ετών και κηδεύτηκε στους Μηλιωτάδες.

Θερμά συλλυπητήρια Βασίλης Σπύρου

ΚΑΛΠΑΚΙ (ΚΑΤΩ ΣΟΥΔΕΝΑ)

Θάνατοι

– Στις 15 Μαΐου πέθανε και κηδεύτηκε στο Καλπάκι ο πατέρας του Δημάρχου Πωγωνίου **Γεώργιος Γρηγ. Καψάλης** σε ηλικία 88 ετών.

Στο Δήμαρχο και σ' όλους τους οικείους θερμά συλλυπητήρια.

«Το ΖΑΓΟΡΙ μας» - Β.Τ.

ΚΑΡΥΕΣ

Θάνατοι

– Προδόθηκε από την καρδιά του ο 46χρονος έμπορος **Μιχάλης Χολέβας** και πάνδημη έγινε η κηδεία του στην Αγία Παρασκευή 5 Μάη του 2012. Συλλυ-

πητήρια θερμά στη σύζυγο, παιδιά και λοιπούς συγγενείς.

ΚΑΤΩ ΠΕΔΙΝΑ

Γάμοι

– Ο **Βαγγέλης Νταχρής** και η **Κλεονίκη Στούκα** παντρεύτηκαν στα Γιάννενα. Να ζήσουν και καλούς απογόνους.

Γεννήσεις

– Η **Μαριάνθη Καψάλη** και ο **Ξενοφών Μπάζας** έγιναν γονείς. Απόκτησαν πρωτότοκο χαριτωμένο κοριτσάκι στα Γιάννενα 10 Απρίλη του 2012. Γερό και τυχερό το πρώτο εγγονάκι της Γεωργίας και Βύρωνα Ν. Καψάλη. Να καλοδεχτούνε και άλλα εγγονάκια.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στις 2 Μαΐου στο χωριό η **Κλεονίκη**, χήρα Γεωργίου **Ζαμπακίδη** 83 ετών. Στα παιδιά, στα εγγόνια της και σ' όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ» - Β.Τ.

ΚΗΠΟΙ

Γάμοι

– Ο **Σούλης Διονύσιος** και η **Ελένη Παππά** παντρεύτηκαν. Να ζήσουν.

ΚΟΥΚΟΥΛΙ

Γάμοι

– Τη **Δήμητρα Μακρή** και τον εκλεκτό της καρδιάς της **Γεράσιμο Μπαξεβάνο** παντρεψε στο Δημαρχείο στους Ασπραγγέλους ο Γαβριήλ Παπαναστασίου, Δήμαρχος Ζαγορίου, την παραμονή των εκλογών, Σάββατο 5 Μάη του 2012. Να ζήσουν, να ευτηχήσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΜΑΝΑΣΣΗ

Βαπτίσεις

– Ο **Ιωάννης Ματσόπουλος** και η **Μαρίνα Χολέβα** βάπτισαν το τρίτο τους παιδάκι στις 22-4-2012 στη Γορίτσα. Η νονά **Χρυσάνθη Γεωργούλα** του χάρισε το όνομα **Γεώργιος**.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΙ

Βαπτίσεις

– Στις 22 Απριλίου στο Μεσοβούνι ο **Θεόφιλος Κοντονάσιος** και η **Ελένη Γκιζά** τέλεσαν τη βάπτιση της πρωτότοκης χαριτωμένης κορούλας τους στην κεντρική εκκλησία του χωριού «Κοίμηση της Θεοτόκου» και της έδωσαν το όνομα «**Θωμαΐς**». Όνομα, του από τον πατέρα Θεόφιλο παππού της νεοφώτιστης, του αείμνηστου και αξέχαστου Θωμά.

Μετά την τέλεση του μυστηρίου, στον προαύλιο χώρο της εκκλησίας επακολούθησε δεξίωση, κατά την οποία οι νέοι και αξιαγάπητοι γονείς πρόσφεραν στους καλεσμένους, εκτός από μπομπονιέρες και γλυκά, πλούσια και νόστιμα εδέσματα.

Όλοι ευχήθηκαν να ζήσει η μικρή Θωμαΐς, να χαίρεται το όνομά της, να είναι τυχερή.

Χαρακτηριστική φιγούρα η γιαγιά Καλλιρρόη Πλόσκα-Κοντονάσιου, στην οποία το πρόσωπο ήταν έκδηλη η χαρά και η συγκίνηση. Και στην Καλλιρρόη ευχήθηκαν όλοι να της ζήσει η πρωτότοκη εγγονούλα της και να χαρεί κι άλλα εγγόνια στην αγκαλιά της.

Σημειωτέον ότι: Η νεοφώτιστη είναι το πρώτο δισέγγονο του Θεόφιλου και της Θάλειας Κοντονάσιου. Είθε ο Θεός να τους αξιώσει να δουν κι από τα άλλα εγγόνια τους δισέγγονα.

Οι θείοι Γιώργος Μαρταράς και Γεωργία Πλόσκα Τα εξαδέλφια Σταύρος και Ευαγγελία

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ

Γεννήσεις

– Η **Ντιάνα Γιαννακού** και ο **Ευθύμιος Ηλ. Κίτσιος** απόκτησαν στα Γιάννενα κορίτσι.

– Η **Μαρία και ο Κων/νος Ν. Κούλας** απόκτησαν κορίτσι.

Να τους ζήσουν τα νεογέννητα.

Βασίλης Σπύρου

ΠΑΠΙΓΚΟ

Συγχαρητήρια

– Θέλω να συγχαρώ την εγγονή μου **Ευανθία Στουκίδη** που αξιοποίησε το Πτυχίο της και άνοιξε στο Αγρίνιο Ιδιωτικό Νηπιαγωγείο, της εύχομαι το Νηπιαγωγείο αυτό να εξελιχθεί σε πρότυπο και χρήσιμο για την κοινωνία Ίδρυμα.

Δείχνουν ότι οι νέοι μας αγαπούν το χωριό τους και τιμούν τις ρίζες τους.

Θάλεια Θωμά Κοντονάσιου Ρούλα Πλόσκα Κοντονάσιου

Οι κουμπάρες σας

Νέοι επιστήμονες

– Με χαρά πληροφορήθηκα ότι μία ακόμη Μεσοβουνιώτισσα η **Ελευθερία Παπαχαρίση**, κόρη του Δημητρίου και της Μπέττης είναι Πτυχιούχος του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Της εύχομαι ολόψυχα να αξιοποιήσει γρήγορα το πτυχίο της και καλή σταδιοδρομία.

Χριστόδουλος Στουκίδης

«ΑΙΘΡΙΟ»

Ε. ΜΑΛΑΜΟΣ

& Χ. ΖΑΝΗ Ο.Ε.

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ -

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΔΙΔΟΦΟ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΤΗΛ. 6944684360

– Στο Μεσοβούνι, στις 21 Απριλίου, ημέρα Σάββατο, στο εξωκκλήσι του θαματοουργού και πολιούχου του χωριού Αγίου Χαραλάμπους, τελέσθηκε η βάπτισμα του δευτερότοκου γιου του **Αχιλλέα και της Μερόπης Σίβα**. Το όνομα του νεοφώτιστου **Βασίλης**.

Παρ' όλο τον άσχημο καιρό οι καλεσμένοι προσήλθαν και παραβρέθηκαν στο μυστήριο.

Όλοι ευχήθηκαν στους ευτυχείς γονείς να είναι γερό και καλότυχο και να τους δίνει χαρές.

Οι δύο αυτές βαπτίσεις, της Θωμαΐδας και του Βασιλάκη, οι οποίες τελέσθηκαν στο Μεσοβούνι απ' αυτά τα νέα παιδιά, έδωσαν στο χωριό μια πνοή χαράς και αισιοδοξίας.

Δείχνουν ότι οι νέοι μας αγαπούν το χωριό τους και τιμούν τις ρίζες τους.

Θάλεια Θωμά Κοντονάσιου Ρούλα Πλόσκα Κοντονάσιου

Οι κουμπάρες σας

Θάνατοι

– Η συμπαθέστατη ζαγορίσια **Ασπασία** του Γεωργίου **Κωνσταντινίδη** και της Γλυκερίας **Ιωαννίδη** γεννημένη στις 29-4-1926 απεβίωσε στην Πάτρα. Συλλυπητήρια στην αδελφή της Μάρω και λοιπούς συγγενείς.

Η πολύτεκνη καλομάνα και αρχοντονοικοκυρά Αλεξάνδρα, χήρα Ελευθερίου Τσουμάνη, το γένος Καρβούνη Παναγιώτη και Κλεοπάτρας με καταγωγή από Σκαμνέλι, είχε γεννηθεί στις 10-4-1930.

Λίγες μέρες πριν τα γενέθλιά της στις 15-4-2012 ξεκουράστηκε για πάντα στον Άγιο Νικόλαο Παπίγκου. Θερμά συλλυπητήρια σ' όλους τους συγγενείς.

Ο πρωτοξάδελφος του αείμνηστου παππού μου παπα-Γιώργη Παπαϊωάννου, **Αριστάκης** του Βασιλείου

Ιωαννίδη και της Θεοπής Δαλαγιαννοπούλου που είχε γεννηθεί στις 7 Μάη 1929 στον πέρα μαχαλά, απεβίωσε στις 22 Απριλίου 2012. Θερμά συλλυπητήρια στη σύζυγό του Φρόσω, στα παιδιά τους και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

Γεννήσεις

– Ο **Μπούνας Δημήτρης και η Εύη (Ευαγγελία) Ζαράβελα**, έγιναν γονείς στις 12 Απρίλη 2012. Απόκτησαν το πρωτότοκο πανέμορφο αγοράκι. Να είναι γερό και τυχερό.

Είναι το δεύτερο εγγονάκι του Χριστόφορου και της Κατερίνας Μπούνα.

Με το καλό να έρθουν και άλλα εγγονάκια!

Το «Ζαγόρι μας»

ΣΙΤΣΑΙΝΑ

Θάνατοι

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα στις 3-5-12 η **Αθανασία Κοντοστεργίου** ετών 87. Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους της.

«Το Ζαγόρι μας»

ΣΚΑΜΝΕΛΙ

Γεννήσεις

– Η **Σύλβια** και ο **Σπύρος Παπιγκιώτης** απόκτησαν χατωμένο πρωτότοκο κοριτσάκι στις 6-4-2012. Να τους ζήσει.

– Η δικηγόρος **Ελπίδα Στ. Παπιγκιώτη** και ο στρατιωτικός **Μιχάλης Σιούλης** από-

κτησαν υγιέστατο αγοράκι στις 17 Απρίλη του 2012 στα Γιάννενα. Να ζήσει με υγεία, χαρά, ευτυχία.

Δέσποινα Γκερλέ-Μπίτσα

ΤΡΙΣΤΕΝΟ

Συλλυπητήρια

– Ο Σύνδεσμος Ζαγορισίων Ιωαννίνων εκφράζει τα συλλυπητήριά του για τον θάνατο της μητέρας του Προέδρου του **Γιώργου Παπαλεοντίου** από το Τρίστενο.

Ελένη Δούβλη «Το Ζαγόρι μας»

– Έφυγε από κοντά μας ένας ακόμη λάτρης του Ζαγοριού, ο συνάδελφος και φίλος **Κίμων Φάφας**.

Στην οικογένειά του θερμά συλλυπητήρια.

Ελένη Δούβλη

ΦΛΑΜΠΟΥΡΑΡΙ

Θάνατοι

– Πρωτομαγιά του 2012 απεβίωσε η 72χρονη **Χαίδω Τσουπινάκη**. Θερμά συλλυπητήρια σε σύζυγο, παιδιά, εγγόνια, δισέγγονα και λοιπούς συγγενείς.

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

Θάνατοι

– Στις 6 Απριλίου 2012 πέθανε στα Κάτω Μάρμαρα και κηδεύτηκε στην εκκλησία Περιβλέπτου, η **Σοφία Αποστολίδη** από τους Φραγκάδες σε ηλικία 77 ετών.

Στους δικούς της θερμά συλλυπητήρια.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων

Κων/νος Αθαν. Καραβίδας

(από Καλουτά Ζαγορίου)

Χειρουργός κεφαλής και τραχήλου, Επανόρθωσης και Αποκατάστασης

Προσώπου Στοματικός και Γναθοπροσωπικός χειρουργός.

Δέχεται καθημερινά κατόπιν ραντεβού.

Κλινική Αγίου Λουκά – Πανόραμα Θεσ/νίκης - Γραφείο 10 - Κτίριο Γ

Τηλ. Γραμματέως 2310486663, 6977097207

Τηλ. Γραφείου 2310390670 - Payer Κλινικής 2310 380161

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην
Τριαντάφυλλου Παντελή
αντί στεφάνου η οικογένεια Δημητρίου Σάρρου κατέθεσε χρηματικό ποσό για τις ανάγκες του Ιερού Ναού Κοιμήσεως Θεοτόκου Κάτω Βίτσας.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ

– Ο Βασίλειος Αποστολίδης, προσέφερε στον Ι. Ν. Αγίου Δημητρίου Φραγκάδων 100 ευρώ, στη μνήμη της συζύγου του **Σοφίας Αποστολίδου**, της αδερφής του και των γονιών του.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 100

Τσολάκης Εύδοξος

ΕΥΡΩ 60

Κούπαρης Κίμων
Χουλιαράς Μιχαήλ

ΕΥΡΩ 50

Καρυπίδης Δημήτριος
Καρυπίδου Ελένη
Φερεντίνος Κοσμάς
Βακάμης Ιωάννης
Φαρμάκη Παρασκευή
Τακαλιός Ανδρέας
Μουδόπουλος Χαρίλαος
Τζαρδή-Παραβάντη Νάντια

ΕΥΡΩ 40

Παπαζήκος Παύλος
Δούβλης Ελευθέριος

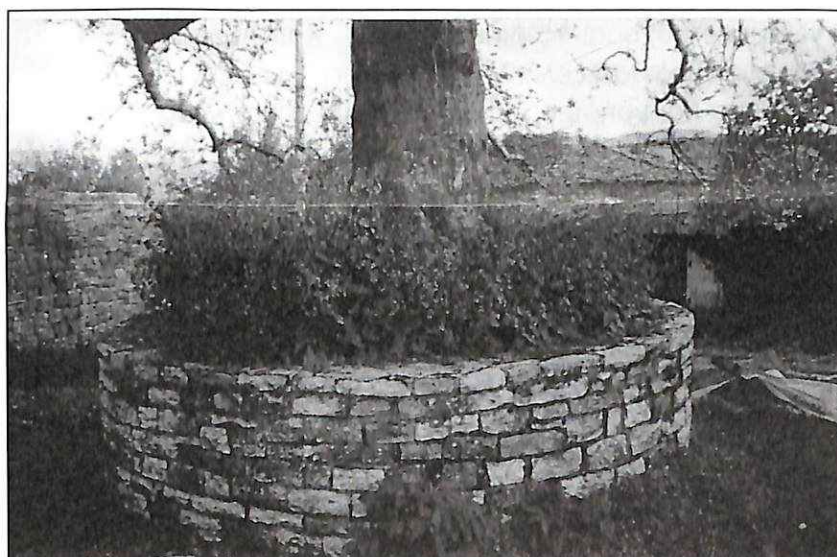
ΕΥΡΩ 35

Παπάζογλου Ξενοφών

ΕΥΡΩ 30

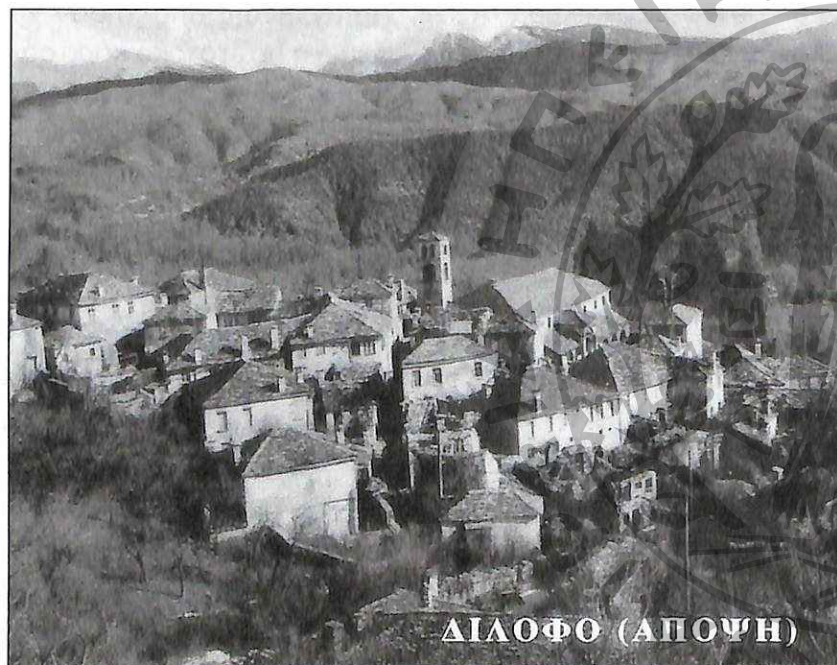
Λιάρου Πελαγία
Ζούμπου Αγγελική

Αποστόλου Ανδρέας
Ειρήνη Μαρία
Λιάρου Πελαγία
Νίκας Ευάγγελος
Οικονόμου Ελένη
Λεοντίδης Βασίλειος
Λεοντίδης Ιωάννης
Ματσόπουλος Ιωάννης
Καπρίτσιου Αγγελική
Δάλλας Κων/νος
Γεωργίτης Τέλης
Βαρζώκα Αγγελική
Τσαβαλιά Φαίδρα
Τσοπάνογλου Μαγδαληνή
Τζιόμπος Κων/νος
Λάκκα Φερενίκη
Ματσούλη Αμαλία
Ματσούλη-Αναγνωστοπούλου
Ιωάννα
Καβάγιας Γεώργιος
Καππά-Βολιώνη Νινέτα
Σίββα Χρυσάνθη
Κουμπής Γεώργιος



Το μαγιάτικο στεφάνι του γεροπλάτανου της «Ρούγας»
στο Μονοδένδρι

Φωτό: Κώστα Πανταζή



ΔΙΛΟΦΟ (ΑΠΟΨΗ)

το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Λ.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΞΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίνοη μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ-ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΦΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλη

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπωλείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέρη)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44



ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Η **Παντελή-Βαζάκα Θεανώ** προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 100 ευρώ, στη μνήμη των γονέων της **Μιχαήλ και Ασπασίας Βαζάκα**.



Παραδοσιακός ξενώνας

Αφοί Ράπτη

Καπέσοβο Ζαγορίου
Ιωάννινα, Τ.Κ.: 44007
Τηλ.: 26530 71727 - 71708
κιν.: 6974 443640

www.mousafirontas.gr